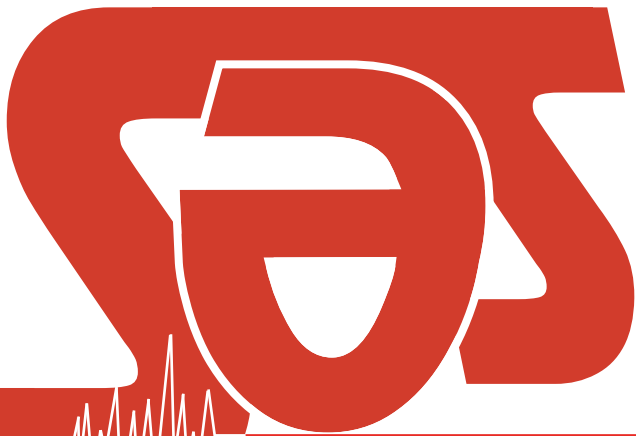

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 026 (6951)

10 fevral 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Ermənilərin tarixi cinayətləri

"Akinci"

ordunun gücünə güc qatacaq

Paşinyan erməni cəmiyyətinin hədəfindədir

Aşot Andreasyan: "O, xroniki yalançı, saxta vətənpərvər,
xalqı hər an nəyəsə görə aldadan fırıldaqçıdır"

AŞPA üzrxahlıq edib
səhvini düzəldəcəkmi?

İstiqlal şairinin
qəhrəman oğlu

Şərqdə ölüm hökmünü
ləğv edən ilk ölkə

Uşaqlar
qızılcadan
niyə ölür?

Büdcəyə nəzarət
etməməyin
fəsadları NƏDİR?

“Akıncı”

ordunun gücünə güc qatacaq

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu istiqamətində də uğurlu islahatlar həyata keçirilir. Ordumuzun döyüş hazırlığının daha da artırılması ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin verdiyi bütün Sərəncam və tapşırıqlar diqqət mərkəzində saxlanılır və yüksək səviyə

Akademiyanın yaradılması haqqında Fərman imzalamışdır. Ulu Öndərin 20 avqust 2001-ci il tarixli Fərmanı ilə Silahlı Qüvvələr üçün kadr hazırlığının təkmilləşdirilməsi məqsədilə Müdafiə Nazirliyi sisteminə fəaliyyət göstərən məktəblər Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi, Azərbaycan Hərbi Dənizçilik Məktəbi və Azərbaycan Ali Hərbi Təyarrəçilik Məktəbi adlandırılmışdır. Bu gün Azərbaycan Silahlı

təqəsinə gələn Prezident İlham Əliyev burada PUA-nın idarəolunmasını praktiki həyata keçirib. PUA-nın yerə enməsinə izləyən Azərbaycan Prezidenti uçuş vasitəsinin üzərinə xatirə imzasını çəkib. Daha sonra Prezident İlham Əliyev anqar komplekslərinə baxış keçirib. Anqarlar müxtəlif tipli pilotsuz uçuş aparatları, eləcə də silahlanmaya yeni qəbul edilən “Akıncı” hücum PUA-sı və digər aviasiya-texniki vasitələrin saxlanması üçün nəzərdə tutulub. Müzəffər Ali Baş Komandan burada “Akıncı” hücum PUA-sı və aviabombaları

yədə icra olunur. Günü-gündən gücünü, qüdrətini artıran ordumuz Cənubi Qafqazın lider ordusudur. Dünyanın hər bir xalqının öz xilas-kar ordusu ilə öyünməyə, qürur duymağa haqqı var. Qeyd edək ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdıxından sonra 1993-cü ildən Ordu quruculuğuna başlamaq mümkün oldu. Bu dövrdən etibarən ölkədəki silahlı qüvvələr dövlətin tam nəzarətinə keçdi. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə dövlətçilik ənənələrimizə söykənərək 1993-cü ildən ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət quruculuğunun ən şərəfli və parlaq səhifələrindən biri bu gün artan və qüdrətlənən gücü ilə qürurlandığımız Azərbaycan Ordusudur. Özünümüdafiə dəstələri və könüllü batalyonlar ləğv edildi və beləliklə, Ulu Öndər Heydər Əliyev vahid komandanlığa tabe olan nizami Azərbaycan Ordusunu yaratdı. 1998-ci ilin mayında Prezident Heydər Əliyevin Fərmanı ilə iyunun 26-sı Cümhuriyyətin varisi olan müstəqil Azərbaycan Respublikasında Silahlı Qüvvələr Günü elan edilib. Ulu Öndər Heydər Əliyev hərbi təhsil sisteminin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə 1999-cu il yanvarın 20-də Hərbi

Qüvvələrinin quruculuğu prosesi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir və ordumuz inkişaf, təkmilləşmə dövrünü yaşayır. Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində demişdir ki, müasir mütəşəkkil ordu yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında ən böyük tarixi xidmətlərindən biri olub. Azərbaycan Ordusu qarşıda duran bütün vəzifələri həll etməyə qadir bir ordudur. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün müasir texnika ilə təchiz edilib, Vətənin müdafiəsinə daim hazır olan yüksək nizam - intizama malik bir quruma çevrilib. Hərbi Hava və Hava Hücumundan Müdafiə, Hərbi Dəniz və Quru qoşunlarından ibarət Ordumuz da potensial rəqiblə qırıcı və bombardmançı təyyarələrlə effektiv mübarizə aparmaq iqtidarındadır. MDB çərçivəsində Azərbaycan hava hücumundan müdafiə qüvvələrinə malik ən güclü ölkələrdən sayılır.

MADDİ-TEXNİKİ BAZA ƏN MÜASİR STANDARTLAR

SƏVİYYƏSİNDƏ

Fevralın 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev və oğlu Heydər Əliyev Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi obyektlərində olub və silahlanmaya yeni qəbul edilən “Akıncı” hücum PUA-larının uçuşunu izləyiblər. Prezident İlham Əliyev PUA Akademiyasında yaradılan şəraitlə tanış olub. Dövlətimizin başçısına

Akademiyada yaradılan şərait və pilotsuz uçuş aparatları barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, burada hərbi qulluqçuların hazırlığı üçün hər cür şərait yaradılıb. Akademiya müasir standartlara cavab verən bütün növ zəruri texnika və avadanlıqlarla təchiz olunub. Sonra Ali Baş Komandan hərbi obyektə müxtəlif tipli PUA üçün uçuş-enmə zolağına gəlib. “Akıncı” hücum PUA-sının havaya qalxmasını izlədikdən sonra idarəetmə mən-

ilə də tanış oldu.

Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) şəxsi heyətinin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi və sosial-məişət şəraitinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyətlər davam etdirilir. Bütdcə vəsaiti ilə dönd-ile artırılan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin buna müvafiq olaraq hərbi imkanları da genişlənir. Bu gün Azərbaycanda istehsal olunan bir çox hərbi məhsullar ordumuzun potensialının gücləndirilməsində əsas amillərdən biridir. Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda maddi-texniki imkanlar baxımından yüksək və ən çox döyüş təyyarəsi olan ölkə sayılır. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Silahlı Qüvvələrin modernləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi, eləcə də, maddi-texniki bazasının ən müasir standartlar səviyyəsinə çatdırılması sahəsində kifayət qədər əhəmiyyətli işlər reallaşdırılır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Mərkəzi və Şərqi Avropa, ümumiyyətlə, bütün dünya ölkələri ilə müxtəlif sahələri əhatə edən ikitərəfli əməkdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasətinin məntiqi nəticəsidir. Azərbaycan ilə dünya ölkələri arasında ikitərəfli münasibətlər iqtisadi, ticari, enerji, turizm və digər sahələri əhatə edir. Beynəlxalq hüquq normalarına, qarşılıqlı inam və etimada, faydalı əməkdaşlığa əsaslanaraq, xarici siyasətini həyata keçirən Azərbaycan dünya dövlətləri, eləcə də qonşu dövlətlərlə münasibətlərini daha da inkişaf etdirməyə nail olmuşdur. Bu gün dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı etimad səviyyəsində qurulan diplomatik əlaqələr yüksək bir mərhələdədir. Son 20 il ərzində aparılan xarici siyasət, ölkədə həyata keçirilən sistemli islahatların nəticəsi olaraq xalqın həyatını köklü şəkildə dəyişməsi, 2020-ci ildə İlham Əliyevin qətiyyəti sayəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və keçən ilin sentyabrında Xankəndiyə bayrağımızın asılması dünyanın diqqətində kənar qalmır. Ölkəmizin hər bir uğuru ölkəmizə dost və qardaş olan ölkələr tərəfindən maraqla qarşılır. Böyük nailiyyətlərin müəllifi olan Prezident İlham Əliyev dünya liderləri arasında seçilən dövlət başçılardan biridir.

Zəfər seçkilərində qələbə!

Azərbaycan Prezidentinə ünvanlanan təbriklərin ardı-arası kəsilmir

MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİN DAHA DA GENİŞLƏNMƏSİNƏ İNAM

TÜRKSOY-un Baş katibi Sultan Raev isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevə ünvanladığı təbrikində Azərbaycan Respublikasında 2024-cü il fevralın 7-də yüksək səviyyədə keçirilmiş prezident seçkilərində inamlı qələbə münasibətilə TÜRKSOY-un Baş Katibliyi, Türk dövlətləri mədəniyyət nazirlərinin Daimi Şurası adından və şəxsən öz adından təbriklərin çatdırıb. "Seçkilərdə Azərbaycan xalqının Sizin namizədliyinizi hərtərəfli dəstəkləməsi ölkənin ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş və tarixi ədaləti bərqərar etmiş Ali Baş Komandanına və müdrik liderinə sonsuz inamının əyani təzahürüdür. Zati-alinizin zəngin

İKİTƏRƏFLİ SIYASI MÜNASİBƏTLƏR

İlham Əliyevin növbəti 7 il üçün Prezident seçilməsi öz tarixinin yeni mərhələsinə qədəm qoyan Azərbaycan üçün ən uğurlu başlanğıcdır və bu tarixi gün qazanılan qələbə dünya liderlərinin diqqətindən kənar qalmadı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə dünya ölkələrinin prezidentləri tərəfindən edilən təbrik zəngləri, eləcə də, ünvanlanan təbrik məktubları fikirlərimizi təsdiqləyir.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra diplomatik münasibətlərin yaradılması onun dünya birliyinə sistemli surətdə inteqrasiyasına geniş yol açdı. İkitərəfli siyasi münasibətlərin qurulması siyasi-iqtisadi və mədəni əlaqələrin inkişafına əlverişli zəmin yaratmış oldu. Müstəqil dövlət kimi Azərbaycanın dünya dövlətləri, təşkilatları ilə əməkdaşlığı və dostluq münasibətləri dövlətlər arasında qarşılıqlı anlaşmanın qurulmasına və davamlı olmasına təsirini göstərir. Ölkəmizin ərəb dövlətləri ilə münasibətləri də yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə növbədən kənar prezident seçkilərində qazandığı inamlı qələbə münasibətilə təbrik edib. "Prezident İlham Əliyev son prezident seçkilərində qələbə qazanması münasibətilə təbrik edir, ona Azərbaycanın daha da inkişafı naminə fəaliyyətində uğurlar arzulayıram. Ölkələrimizin və xalqlarımızın maraqları naminə ikitərəfli əlaqələrin möhkəmləndirilməsi və qarşılıqlı maraqlar bazasının genişləndirilməsi məqsədilə onunla birgə işi davam etdirməyi səbirsizliklə gözləyirəm", - deyərək paylaşımında bildirilib.

AVROPA İTTİFAQI İLƏ AZƏRBAYCAN ARASINDA ƏLAQƏLƏR

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl

Mişel isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edərək fevralın 7-də Azərbaycan Respublikasında keçirilmiş seçkilərdə qələbə münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbrik edib və yeni mandatın icrasında dövlətimizin başçısına uğurlar arzulayıb. Telefon danışığı əsasında Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin müxtəlif aspektləri, xüsusilə energetika və nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq məsələləri geniş müzakirə olunub. Şarl Mişel nəqliyyat və bağlantılar sahəsində Avropa İttifaqının region ölkələri ilə əlaqələri inkişaf etdirmək üçün konkret layihələrlə çıxış etdiyini vurğulayıb. Tərəflər COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi və bu çərçivədə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq məsələlərinə də toxunublar. Şarl Mişel üçtərəfli formatda Brüsseldə Azərbaycan, Ermənistan və Avropa İttifaqı arasında görüşlərin bərpa edilməsi ilə bağlı Prezident İlham Əliyevdən mövqeyini bildirməsini xahiş edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın həmişə Şarl Mişelin təşəbbüsü ilə Brüsseldə keçirilən üçtərəfli görüşləri dəstəklədiyini bildirib. Söhbət zamanı Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh danışıqları ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyası və Ermənistanın baş nazirinin aparatı arasında dekabrın 7-də ikitərəfli əsasda qəbul edilmiş birgə bəyanatın irəliyə doğru mühüm addım olduğu vurğulanıb.

DOSTLUQ, QARDAŞLIQ VƏ STRATEJİ TƏRƏFDAŞLIQ MÜNASİBƏTLƏRİ

Fələstin Dövlətinin Prezidenti, Fələstin Azadlıq Təşkilatı İcraiyyə Komitəsinin sədri Mahmud Abbas ünvanladığı təbrikində Azərbaycan Prezidentinə növbəti müddətə yenidən Prezidenti seçilməyi münasibətilə təbrik edərək, həvalə olunmuş ali vəzifənizin icrasında, ölkəmizi və xalqımızı məqsəd və arzularına doğru aparmağında davamlı müvəffəqiyyətlər arzulayıb. "Bu xoş fürsətdən istifadə edərək ikitərəfli münasibətlərimizdən

qürur duyduğumu, ölkələrimizin və xalqlarımızın rifahı naminə onu gücləndirmək və inkişaf etdirmək üçün birgə işimizi davam etdirmək niyyətində olduğumu və Fələstinin haqq işi ilə bağlı mövqeyinizə görə minnətdarlığımı bildirirəm, - deyərək bildirilib.

Son illər Azərbaycanın artan iqtisadi imkanları, yerləşdiyi əlverişli coğrafi mövqeyindən faydalanmaq bacarığı, beynəlxalq aləmə inteqrasiyası onun qonşuları ilə əlaqələrinə də müsbət təsir göstərmişdir. Azərbaycanın qonşu ölkələrlə bağlı siyasətində Gürcüstanla münasibətlər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan öz enerji resurslarının Avropa bazarlarına çatdırılmasında, eyni zamanda, Şərqdən Qərbə gedən yüklərin daşınmasında Gürcüstan mühüm tranzit rol oynayır. Azərbaycanla Gürcüstanı tək cəmiyyətə deyil, həm də tarixi köklər birləşdirir. Azərbaycan-Gürcüstan dostluğunun çox qədim tarixi var və bu iki ölkə tək cəmiyyətə deyil, həm də mühüm strateji tərəfdaşdır. Fevralın 9-da Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edərək İlham Əliyevə prezident seçkilərində qələbəsi münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycanın rifahı naminə fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə minnətdarlığını bildirərək, öz növbəsində İrakli Kobaxidzeni Gürcüstanın Baş naziri vəzifəsinə təsdiq olunması münasibətilə təbrik edib, ona fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Prezident İlham Əliyev və Baş nazir İrakli Kobaxidze dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərimizin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə və möhkəmlənəcəyinə əminliklərini bildirib, əməkdaşlığımızın perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

TÜRKSOY İLƏ AZƏRBAYCAN ARASINDA ƏMƏKDAŞLIĞIN VƏ

təcrübəsinin və müdrik siyasətinin yeni dönəmdə də Azərbaycanın tərəqqisinə və xalqın rifahına böyük töhfə verəcəyinə, TÜRKSOY ilə Azərbaycan Respublikası arasında ki məhsuldar əməkdaşlığın və mədəni əlaqələrin daha da genişlənməsinə inandırıcıdır. Əminəm ki, beynəlxalq TÜRKSOY təşkilatının üzv ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və Türk dünyasının ayrılmaqdan qorunması üçün Azərbaycanın zəngin mədəniyyətinin dünyada tanınması istiqamətində apardığı fəaliyyətlər bundan sonra daha geniş vüsət alacaqdır. TÜRKSOY-a diqqətini və dəstəyini əsirgəməyən Zati-alinizi bu mühüm qələbə münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm", - deyərək bildirilib.

Bu təbriklərin ardı-arası kəsilmir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi Hissein Brahim Tahayanın, ATƏT-in Baş katibi Helqa Maria Şmidin, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi Hissein Brahim Tahayanın, Dövlətlərarası Aviasiya Komitəsinin sədri Oleq Storçevoyin, Nikaraqua Respublikasının Prezidenti Daniel Orteqa Saavedra və vitse-prezidenti Rosario Muriyonin, Braziliya Federal Konqresinin Nümayəndələr Palatasının deputatı, Braziliya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun həmsədri Klavdiya Kajadonin, Moldova Respublikasının Qaqauziya Muxtar Ərazi Qurumunun (Qaqauz Yeri) rəhbəri Yevgeniya Qutsulin və başqalarının ünvanladığı təbriklərdə 7 fevral ölkəmizdə keçirilən növbədən kənar prezident seçkilərində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yeritdiyi müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində qalib gəlməsi vurğulanır. Bu seçkilər Azərbaycan üçün tam bir demokratik bayram oldu. Zəfər seçkiləri bütün dünyanın gözü önündə ilk dəfə olaraq Azərbaycanın bütün ərazisində keçildi.

Zümrüd BAYRAMOVA

Zəfər seçkiləri dünyaya mediasında!

Dünyanın aparıcı KİV-lərində Azərbaycanı keçirilmiş növbədənəkar prezident seçkiləri geniş işıqlandırılıb

Dünya mediası Azərbaycanda keçirilmiş növbədənəkar prezident seçkiləri barədə geniş şəkildə yazmaqda davam edir. İtaliyanın əsas mətbu orqanları fevralın 7-də keçirilən növbədənəkar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qazandığı inamlı qələbəni diqqət mərkəzində saxlamaqda davam edir.

Belə ki, "il Sole 24 Ore", "Quotidiano Nazionale", "il Dolomiti", "In-

Presidenziali Azerbaijan, Aliyev rieletto oltre 92% dei voti

Il presidente azeri Ilham Aliyev rieletto per un quinto mandato

Afp
8 febbraio 2024

PUBLICITÀ

SUPERSMART PREMIUM 366 GIORNI SCEGLIE UN TASSO CHE NON PASSA INOSSERVATO.

Supersmart Premium fa crescere la nuova liquidità accantonata sul tuo Libretto Smart del 339° annuo lordo, alla scadenza del 366 giorni.

3% ANNUO LORDO A SCADENZA

LIBRETTI POSTALI

Emessi da Cassa Depositi e Prestiti, distribuiti da Poste Italiane e garantiti dallo Stato italiano.

Poste Italiane cdp

TISCALI tv

esteri

Presidenziali Azerbaijan, Aliyev rieletto con oltre 92% dei voti

Migliaia di persone al Tbilisi per la festa "Shah Jahan Urs"

Zelensky: mi aspetto cambiamenti nelle forze armate ucraine

Milioni di cinesi in viaggio per il capodanno lunare

Franco nella scogliera di Santa Barbara: gli edifici traballanti

Mongolfiera sulle linee elettriche:

Por Ricardo Sánchez Serra / Históricas elecciones en Azerbaiyán

Por primera vez en todo el territorio, incluida la región de Karabaj

Por Ricardo Sánchez Serra

Bakú. El miércoles 7 de febrero se realizaron unas históricas elecciones presidenciales en Azerbaiyán, en las que por primera vez se discutió en todo el territorio azerí, incluido recientemente la totalidad de la región de Karabaj, recuperada de los armenios después de cruentas guerras.

Hay siete candidatos presidenciales, cinco de los partidos y dos independientes. El líder favorito es el actual presidente Ilham Aliyev, del partido Nuevo Azerbaiyán, quien adelantó las elecciones "que se iban a efectuar en el año 2025" de acuerdo a las promesas que le daba la constitución.

lən növbədənəkar prezident seçkiləri barədə geniş məqalələr dərc olunub.

Azərbaycanın Meksikadakı səfirliyindən bildirilib ki, məqalələrdə seçkilərin Qarabağ regionu daxil bütün ölkə ərazisində keçirilməsi ilə əlaqədar olduğu, 5 milyona yaxın insanın 6537 seçki məntəqəsində səs verdiyi, eləcə də bu məqsədlə Azərbaycanın xaricdəki 37 diplomatik nümayəndəliyində seçki məntəqələrinin yaradıldığı qeyd olunur. Mühəribədən sonra Qarabağa qayıdan minlərlə məcburi köçkünün ilk dəfə səs vermədə iştirak etdiyini vurğulayan

LA RAZON

POLÍTICA ACTUALIDAD INTERNACIONAL ECONOMÍA OPINIÓN ESPECTÁCULOS DEPORTES TECNOLOGÍA MÁS

Presidente Aliyev fue reelegido por 7 años más en Azerbaiyán

por Redactor web4 | Feb 7, 2024 | Internacional

Por Ricardo Sánchez Serra (*)

Bakú. El presidente de Azerbaiyán -el país más rico del Cáucaso- Ilham Aliyev, fue reelecto por quinta vez, con más del 92 % de los votos, en unas elecciones históricas, debido a que por primera vez se votó en todo el territorio azerí, luego que Azerbaiyán recuperara la región de Karabaj, mediante cruentas guerras, cautiva por los armenios por más de 30 años.

Inmediatamente conocido los resultados, numerosos mandatarios de países como Turquía, Hungría, Bielorrusia, Uzbekistán, Irak, entre otros, enviaron sus saludos y felicitaron a Aliyev por su reelección.

Como habíamos adelantado. Aliyev se impuso sobre otros seis candidatos. histórico y legal, la de Karabaj, y lo más viyev, fue conservar la

Más recientes

Ya Listos! Infraestructura para los Juegos Panamericanos 2027

Marcelo Tinelli se habría comprometido con Milett Figueroa

Inician recolección de firmas para someter a plebiscito de visa para viajar a EE.UU.

beynəlxalq müşahidəçilərin iştirakı ilə səsvermə prosesi barədə yazılıb. Qeyd edilib ki, seçkilərdə müşahidə aparmaq üçün 790 nəfəri beynəlxalq müşahidəçi olmaqla, minlərlə müşahidəçi, siyasi partiyaların təmsilçiləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının üzvləri prosesin azad, şəffaf və demokratik şəraitdə keçdiyinə şahid olublar. Xüsusilə diqqətə çatdırılıb ki, bu seçkilər Azərbaycan müstəqilliyinin bərpasından sonra bütün ölkə ərazisində baş tutan ilk seçkilər kimi ölkə tarixinə düşüb.

Video: Presidenziali Azerbaijan, Aliyev rieletto con oltre 92% dei voti

7 feb 2024

Presidenziali Azerbaijan, Aliyev rieletto con oltre 92% dei voti

Bakú, 7 feb. (askanews) - Ilham Aliyev, presidente in carica dell'Azerbaijan, è stato rieletto per il quinto mandato. L'esito delle elezioni presidenziali anticipate era scontato, ma il risultato, a scrutinio quasi completo, è stato praticamente plebiscitario. Aliyev ha ottenuto offrendo oltre il 92% delle preferenze, al di sopra dell'86% registrato nel 2018 alle precedenti presidenziali. Dopo la decisione di indire il voto a dicembre, un anno prima della naturale scadenza, Aliyev aveva spiegato di voler chiudere

ternazionale", "il Denaro", "Tiscali", "Corriere del Ticino", "Tag24", "Destra", o cümlədən Vatikanın "L'osservatore Romano" kimi media orqanlarının yaydıqları məlumatlarda dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin seçkilərdə səsəlin 92 faizdən çoxunu toplayaraq böyük üstünlüklə qalib gəldiyi vurğulanır. Müxtəlif dövlət və hökumət başçılarından Prezident İlham Əliyevi inamlı qələbəsi münasibətilə təbrik etdikləri diqqətə çatdırılır. Əraziləri üzərində suverenliyini tam bərpə edən Azərbaycanın qarşısındakı dövrə inkişafını möhkəmləndirməyi və Ermənistanla qəti sülh sazişi imzalamağı qarşısına məqsəd qoyduğu bildirilir.

İnformasiyalarda seçki prosesi barədə də məlumat verilir, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və ailə üzvlərinin Xankəndi şəhərindəki seç-

ki məntəqəsində səs verdikləri qeyd olunur. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə 26 seçki məntəqəsinin qurulduğu, 30 ildən sonra Azərbaycanın bütün ərazisində ilk seçkilərin keçirildiyi diqqətə çatdırılır. Seçkiləri 90 mindən çox müşahidəçinin, o cümlədən 790 beynəlxalq, o cümlədən ATƏT nümayəndəsinin daxil olduğu müşahidəçi qrupunun izlədiyi qeyd olunur. Məlumat verilir ki, seçkilərdə qeydə alınmış təxminən 6,5 milyon seçicidən 4 milyon 971 min 32 nəfəri (76.73 faizi) səs verib.

Peru Jurnalistlər Federasiyasının internet səhifəsində, həmçinin Perunun nüfuzlu mətbu orqanlarından olan "La Razon" xəbər portalında bu günlərdə Azərbaycanda səfərdə olan məşhur perulu jurnalist Rikardo Sançesin müəllifliyi ilə ölkəmizdə keçiri-

Öz xalqının taleyində müstəsna rol oynayan şəxsiyyətlər xalqını qələbələrə, işıqlı gələcəyə milli birlik, həmrəylik sayəsində aparırlar. Həmin şəxsiyyətlər xalqı öz ətrafında birləşdirməklə, milli ideyalar uğrunda səfərbər etməklə, ən çətin vəziyyətdən çıxmaq üçün düzgün, doğru yolu göstərirlər və cəmiyyətin inkişafına böyük töhfələr verirlər. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev və onun layiqli davamçısı, cənab Prezident İlham Əliyev milli birlik sayəsində öz xalqını qələbələrə, işıqlı gələcəyə aparan, cəmiyyətin inkişafına saysız-hesabsız töhfələr verən şəxsiyyətlərdir və xalqımız tərəfindən də həmin şəxsiyyətlərə verilən yüksək qiymət, eləcə də hörmət və ehtiram göz önündədir.

Həmrəyliyin, milli birliyin sayəsində nələrin əldə olunduğunun, hansı nailiyyətlər, uğurlar və qələbələr qazanıldığının zaman-zaman şahidi olmuşuq. Ümumiyyətlə, milli birliyin, həmrəyliyin nəyə qadir olduğunu dəfələrlə müşahidə etmişik. Hələ ötən əsrin sonlarında daxili çəkişmələrin aradan qaldırılmasında həmrəyliyin nə kimi rol oynadığını gördük. Həmrəylik sayəsində hələ o dövrdə daxili parçalanmaların qarşısı alındı və məhz milli birliyə nail olunduğu üçün ölkəmiz öz inkişaf yoluna qədəm qoydu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqımızın milli birliyi ilə, həmrəyliyi ilə yaranmış xaosun qarşısını aldı və müstəqilliyini yenidən bərpa edən Azərbaycanın sabitliyi təmin olundu. Müstəqilliyi bərpa edilən Azərbaycanın dövlətçilik əsaslarının möhkəmləndirilməsi belə milli birliyimiz, həmrəyliyimiz sayəsində reallaşdı. Düz 30 ilə yaxın müddət ərzində erməni terrorçuları tərəfindən işğal altında saxlanılan torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində də milli birliyin, həmrəyliyin nəyə qadir olduğunu gördük. Ümumiyyətlə, milli birliyi, həmrəyliyi xalqımız məhz bu baxımdan yüksək qiymətləndirir və eləcə də dövlətimiz üçün də bu birlik olduqca əhəmiyyətli hesab olunur.

Ötən əsrin sonlarında öz müstəqilliyini yenidən bərpa edən, hələ möhkəmlənməyən Azərbaycana qarşı düşmən qüvvələr baş qaldırdığı zaman, ölkəmizi parçalamaq niyyəti ortaya atıldığı vaxt, ölkə hüdudlarından kənar da əleyhimizə olan qüvvələr baş qaldırdığı məqamda xalqımız və dövlətimiz üçün ən vacib məsələnin məhz milli birlik, həmrəylik, eləcə də diaspor quruculuğu və lobbicilik olduğu öz təsdiqini tapmış oldu. Etnik qarşıdurmalara, toqquşmalara səbəb olacaq bütün əməllərə əl atanlar xalqımızı parçalamaq, yenidən müstəqilliyini bərpa edən dövlətimizi sarsıtmaq, vəziyyəti az qala vətəndaş müharibəsi həddinə gətirib çıxarmaq istəyənlər ölkəmizin daxilində olan o zamankı idarəsizlikdən, səriştəsiz hakimiyyətin olmasından, nəticədə də yaranmış xaosdan yararlanmaq istəyirdilər və bu vəziyyətdə bizim üçün birləşməyin, milli birliyi, həmrəyliyə nail olmağın nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu təkzib edilə bilməzdi. Hər kəs çox yaxşı bilir ki, erməni separatçılarının, Qarabağ klanının öz çirkin niyyətlərini həyata keçirmək üçün münbit şərait tapması da, torpaqlarımızın 20 faizinin işğala məruz qalması da məhz həm də həmin dövrdə milli birliyimizin, həmrəyliyimizin olmaması səbəbindən idi. Bədnam qonşularımız birliyimizin, həmrəyliyimizin olmamasından istifadə edərək namərdçəsinə üstümlü hücum çəkdi və öz işğalçılıq niyyətlərini gerçəkləşdirə bildilər. O dövrün səriştəsiz hakimiyyəti bunun qarşısını ala bilmədi, çünki birliyimizə, həmrəyliyimizə nail olmadan bunu etmək mümkün deyildi.

Azərbaycan xalqının təkidli tələbi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə qayıtdığı zaman məhz ilk növbədə, həmrəyliyimizi, birliyimizi bərpa etməklə, parçalanmaların, toqquşmaların qarşısını aldı və problemlə məsələlərin köklü şəkildə

həllinə nail oldu. Hər birimiz çox yaxşı bilir ki, xalqımız Ulu Öndərin ətrafında sıx birləşdi və birliyimiz, həmrəyliyimiz sayəsində ən çətin problemlərin öhdəsindən gəldi. Parçalanmaların qarşısı alındıqdan sonra ilk növbədə davam etməkdə olan erməni işğalına son qoyuldu, atəşkəs elan olundu, sabitlik bərpa edildi, bugünkü qələbələrini təmin edəcək iqtisadi inkişaf yolunun təməli qoyuldu. Bununla da cəmiyyətimizin bütün sahələr üzrə inkişafı istiqamətində əsaslı addımlar atıldı və heç şübhəsiz ki, bütün bunlar birliyimiz, həmrəyliyimiz sayəsində reallaşdırıldı.

Ölkəmizin hüdudlarından kənar da əleyhimizə olan qüvvələrini məhz ölkəmizə qarşı çirkin niyyətlərini həyata keçirməyə çalışdıqları da bəlli idi və hələ də belə qüvvələr öz çirkin fəaliyyətlərini davam etdirməkdədirlər. Belə olan halda, bizim ölkə hüdudlarında kənar da vətənimizin milli maraqlarını müdafiə edəcək diasporlarımızın, lobbilərimizin olması labüd idi. Ümumiyyətlə, tək ölkə daxilində deyil, ölkəmizdən xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin də birliyinə, həmrəyliyinə eyni dərəcədə yarırdı. Məhz buna görə də Ulu Öndər Heydər Əliyev xarici ölkələrə səfərləri zamanı həmin ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla görüşür, söhbətlər aparır, harada yaşamasından, harada məskunlaşmasından asılı olmayaraq onların bir-birləri ilə əlaqəni kəsməməsi barədə onlara tövsiyələr verirdi. Onlara təşkilatlanmaq, bir olmaq tövsiyəsi dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar tərəfindən xoş qarşılandı. Bununla da ölkə hüdudlarından kənar da olan həmvətənlərimiz birliyə nail olmaq üçün diaspor yaranmağa başladılar və beləliklə də, diaspor quruculuğuna başla-

nıldı. Bu baxımdan da cəsarətlə deyə bilərik ki, diaspor quruculuğu, eləcə də lobbicilik məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu gün dünyanın bir çox ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasının, Azərbaycan diasporlarının yaradıcısı və banisi elə məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyevdir deməkdə hər birimiz əlbəttə ki, haqlıyıq.

Ermənilər tərəfindən işğal edilən və 30 ilə yaxın müddət ərzində işğal altında saxlanılan ərazilərimizin, öz torpaqlarımızın da işğaldan azad edilməsində həmrəyliyimizin, milli birliyimizin böyük rolu olduğunu gördük. Əyani şahidi olduq ki, Ali Baş Komandanımızın ətrafında bir yumruq kimi birləşən xalqımız "Dəmir yumruq" oldu və düşmənin başını ən tez zamanda əzdi. Məhz milli birliyimizin, həmrəyliyimizin qarşısında tab gətirə bilməyən düşmən kaitulyasiya sənədinə imza atmaq, təslim olmaq və ərazilərimizi tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Həmin dövrdə xarici ölkələrdə belə erməni əsillilər ölkəmizə qarşı müxtəlif kampaniyalar keçirmək niyyəti ilə ortaya atılmışdılar və məhz Azərbaycan diasporu buna layiqli şəkildə cavab verdi. Bir çox ölkələrin səfirləkləri qarşısında erməni əsillilər Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası keçirmək istədikləri zaman qarşılıqlı olaraq Azərbaycan diasporunu, lobbisini görmüş oldular. Xarici ölkələrdə məhz diasporlarımız, lobbilərimiz xalqımızın və ölkəmizin haqq səsinə ucaldılar. Bizim haqlı olduğumuzun dünyaya bəyan edilməsində diasporlarımız, lobbilərimiz əllərindən gələni əsirgəmədi. Biz şahidi olduq ki, diasporların və lobbilərin fəaliyyəti nə dərəcədə vacib və əhəmiyyətlidir. Bu gün həmin fəaliyyət, diasporlarımız və lobbilərimiz ölkə rəh-

bərimizin diqqət və qayğısı ilə ehatə olunub. Hazırda erməni lobbisi Ermənistanı maddi cəhətdən təmin etdiyi halda, Azərbaycan dövləti bundan fərqli olaraq, öz diasporlarını hər istiqamətdə dəstəkləyir.

Milli birliyin, həmrəyliyin, diaspor quruculuğunun, lobbiciliyin nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğu bizim üçün gün kimi aydındır. Bilirik ki, müharibə hər meydanında başa çatsa da, informasiya müharibəsi hələ də davam etməkdədir və nə qədər davam edəcəyi də bəlli deyil. Bu baxımdan da həmin o informasiya müharibəsinin də qalibi olmaq, diplomatik müstəvidə də qələbələr əldə etmək üçün diaspor quruculuğuna, lobbiciliyə, milli birliyə və həmrəyliyə hər zaman ehtiyac var. Ümumiyyətlə, xalqımız birliyi, həmrəyliyi yüksək qiymətləndirir. Biz yenə də öz qələbələrimizi, uğurlarımızı birliyimiz və həmrəyliyimiz sayəsində əldə etməkdəyik. Bir sıra qüvvələrin, eləcə də ermənipərəstlərin Azərbaycanın müstəqil siyasət aparmasını həzm etməməsi fonunda ölkəmizə qarşı ədalətsiz mövqə sərgiləməsi fonunda biz öz milli birliyimiz və həmrəyliyimizlə yenə də onlara layiqli cavab verməkdəyik. Prezident seçkilərində öz milli birliyini, həmrəyliyinə bir daha sübut edən xalqımız düşmən qüvvələri bir daha məyus etdi. Zəfər seçkisi kimi tarixə yazılan prezident seçkisi öz həmrəyliyinə, birliyini bir daha münayiş etdirən xalqımız qalib ölkənin qalib prezidentini seçdi. Bütün dünyaya bəyan edildi ki, həmrəyliyimiz, birliyimiz bizi hər zaman qalib edəcək. Məhz bu baxımdan da milli birliyimiz, həmrəyliyimiz, diaspor quruculuğu, lobbicilik diqqət mərkəzindədir.

İnam Hacıyev

Sergey Voronin: "Prezident seçkiləri işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hakimiyyəti legitimləşdirdi"

Azərbaycanda prezident seçkiləri üzrə Rusiya monitorinq qrupunun üzvü, Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasında LDPR fraksiyasının rəhbərinin müşaviri Sergey Voronin "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində ölkə hakimiyyətinin nəyə görə Azərbaycanda növbədənənar prezident seçkiləri keçirmək qərarına gəldiyini və bu qərarın regionun gələcəyi üçün nə kimi əhəmiyyəti olduğunu şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Sergey Anatolyeviç, Azərbaycan da prezident seçkiləri növbədənənar oldu, bütün ölkə üzrə seçici fəallığı 76 faizi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə isə 93 faizi ötüb. Nə üçün növbədənənar seçkilərlə bağlı qərar verildi?

- Keçən ilin noyabrında Prezident İlham Əliyev Xankəndinə səfər etdi və burada 20 illik dövlət başçısı fəaliyyəti ilə bağlı nitqlə çıxış etdi. Və o, bugünkü uğurunun əsas təminatını özündə əks etdirən çox mühüm sözlər dedi, Azərbaycan vətəndaşlarının niyə indi az qala yekdilliklə ona səs verməsinin izahını verdi. İlham Heydəroviç deyib ki, hakimiyyətdə olduğu 20 il ərzində o, 2003-cü ildə xalqa verdiyi bütün seçki vədlərini yerinə yetirib və xüsusən də, bəzilərinin kinayəli təbəssümlə yanaşdığı vədi yerinə yetirib - söhbət əvvəllər işğal olunmuş ərazilərin geri qaytarılmasından gedir. Və mən, şübhəsiz ki, Azərbaycan hakimiyyətinin növbədənənar seçkilər keçirmək qərarının səbəbini ölkənin öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, ölkənin tarixi hissəsinin öz tərkibinə qaytarılması ilə əlaqələndirirəm.

Ərazi sərhədləri dəyişəndə Konstitusiyaya tez-tez dəyişir və seçkilər keçirilir. Axı, yeni bir mövzu görünür və ya yeni ərazi qayıdır. Və yeni subyektin elektoratı da seçkilərdə iştirak edir. İlham Heydəroviç Əliyev bu işdə öz konstitusional hüququndan istifadə edib (Azərbaycan Konstitusiyası prezidentlik müddətinin sayını məhdudlaşdırır). Şərq demokratiyaları ilə Qərb demokratiyalarının yanaşması arasında əsas fərq də budur. Bir çox hallarda Qərbi Avropalı tərəfdaşlarımız nədənsə Şərqdə və Avrasiya ölkəsi kimi Rusiyada demokratiyanın olmadığı qənaətindədirlər. Xoşbəxtlikdən həm Rusiya, həm də Azərbaycan AŞPA-dan çıxmaqla, gördüyümüz kimi, bununla bağlı onlara nəyisə izah etməyi dayandırdılar.

Əgər Azərbaycan xalqı İlham Əliyevin ölkənin layiqli lideri olduğuna qərar veribsə (və o müstəqil ölkənin müstəqil lideridir), deməli, belədir və bu, şərq demokratiyasının və xalqın, dövlət çiçəklənməsinin nümunəsidir.

İstər-istəməz xatırlayıram ki, bir neçə il bundan əvvəl bir amerikalı jurnalist İlham Əliyevlə müsahibəsində prezidentlə söhbətinin mövzusunu dəyişərək, Azərbaycanda guya demokratiya olmadığını iddia etməyə başladı. İlham Əliyev isə özünəməxsus siyasi taktikası ilə cavab sualı verməklə onu öz yerinə qoydu: Bəs Assanc? Nəticə-

də jurnalist çox çaşıb və söhbətin mövzusu olmadığını deməyə çalışdı...

Azərbaycanda keçirilən növbədənənar seçkilər, şübhəsiz ki, ərazilərin qaytarılmasını, Azərbaycanın ərazi sərhədlərinin qaytarılmasını qanuniləşdirdi ki, bu çərçivədə bütün ölkə vətəndaşları, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz hissəsi olan Qarabağda öz seçici etimadlarını yeni seçilmiş prezident İlham Əliyevin xeyrinə ifadə etdilər. Bu proses lazım idi, buna görə də həyata keçirildi və böyük uğur qazanıldı. Seçkilər zamanı biz ənənəvi olaraq yüksək seçici fəallığının şahidi olduq. Amma müşahidə etdim ki, vətəndaşlar təkə Əliyevə prezident kimi səs vermək istədikləri üçün deyil, həm də bu tarixi hadisədə, ölkənin tarixində, müasir Azərbaycanın həqiqət anında iştirak etmək istədikləri üçün gəliblər. İlham Əliyevin elan etdiyi və işğalı Azərbaycan xalqı üçün dəhşətli ağır olan ərazilərinin qaytarılması ilə mümkün etdiyi Azərbaycanın yeni dövrü başladı.

Bütün Azərbaycanda, o cümlədən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə növbədənənar seçkilərin keçirilməsi rəsmi Bakının Azərbaycan Respublikasına təzyiç göstərməyə çalışdığı xarici oyunçulara, qüvvələrə cavab vermək, "Qarabağ kartı"ndan istifadə etmək baxımından siyasi addım idi. Məlumdur ki, bu gün hətta Ermənistanda da revanşistlər hələ də yatmır.

Prezident seçkilərinin 2025-ci ildən 2024-cü ilə keçirilməsi siyasi baxımdan çox ağıllı addımdır. İstənilən siyasi lider, xüsusən də İlham Əliyev səviyyəsində olan lider heç vaxt kortəbii iş görmür. Onun strategiyası həmişə dərinə düşünülüb. Bu, həqiqətən də Qərbin vəziyyəti, sabitliyi pozmaq cəhdlərinə cavabdır. Və təkə artıq müzakirə etdiyimiz səbəblərə görə deyil. Genişlənmiş Qərbdə mövcud opponentlərin Azərbaycana qarşı tərribat işlərinin aparılmasının qarşısını almaq üçün səriştəli cəhddir. Baxmayaraq ki, bu tərribatların mənasız olacağına dərinəndə əminəm.

Qeyri-adi çağırışlar Bakıya təzyiç göstərən bütün kənar oyunçulara cavab, eləcə də ölkə daxilində mənəvi xarakter daşıyan addım, Azərbaycan xalqı üçün daha əvvəl dediyim kimi, yeni dövrün açılması istiqamətində atılan addım oldu. Parlaq gələcəyin və özünü qüsuruz şəkildə doğrultmuş gücün etibarlılığı. İnkər etmək olmaz ki, İlham Əliyev bu gün təkə öz ölkəsinin deyil, həm də daha global miqyasda görkəmli liderdir. Bu, Azərbaycanın bir dövlət kimi suverenliyini maksimum dərəcədə təsdiq etdi. Bugünkü geosiyasi çağırışlar fonunda bu fakt daha da aktuallaşır. Yel dəyirmanları ilə vuruşmaq nəyə lazımdır? Bakı oyunu effektiv həyata keçirdi, bu, həmişə İlham Əliyev üçün xarakterik olub. Və bu vəziyyətdə o, yenidən qa-

lib gəldi.

Dünən biz Bakı və şəhəratrafı rayonlarda 7 seçki məntəqəsində olduq, seçkilərin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu gördük. Çox şeylər mənə də xoş bir ağı paxıllıq yaratdı, onlar bir çox cəhətdən Rusiyadan daha inkişaf etmişlər. Mən gördüm ki, bir çox Azərbaycan vətəndaşlarının pasportlarının elektron versiyası var. Biz həmçinin hər bir seçici üçün barmağa boya çiləyən və yoxlayan cihazdan istifadə etməklə potensial təkrar səsvermə cəhdlərinin qarşısını almağın etibarlı yolunu gördük. Bu, səsvermə zamanı mümkün saxtakarlığın qarşısını almaq imkanı verir.

Mən də seçici fəallığından çox razı qaldım. Məncə, bunu süni şəkildə etmək mümkün olmaz. Gün ərzində məntəqələrdə sabit və çoxlu sayda insan səs verib.

Çox mühüm amil isə seçicilər arasında hökm sürən müsbət ab-hava idi. İnsanlar çox yüksək əhval-ruhiyyə ilə səs verdilər, öz iradələrini səmimiyyətlə bildirdilər. Xoşbəxtlikdən, məsələn, Avropa tərəfdən gözlədiyimiz hər hansı tərribatlar hələ baş vermədi (cənab Şvabbe qeyd edib ki, onun fikrincə, Azərbaycanda əvvəlki seçkilərə nisbətən "daha çox demokratiya" olub). Və bu məntiqi nəticədir.

Rusiyalı müşahidəçilər seçkilərin favoritlərinin kimlər olduğuna, kimin qalib olacağına bir an belə şübhə etmirdilər.

- Bütün bunların fonunda Azərbaycanın qonşusu Ermənistanın baş nazirinin Gürcüstanın Aİ-dəki statusunun bütün regiona qərb-yönlü təsir göstərdiyini bildiren son bəyanatlarına toxunmamaq mümkün deyil. Və Ermənistan üçün bununla bağlı bu fakt nəzərə alınmalıdır.

- Bu yaxınlarda bir erməni politoloqu ilə danışdım, o mənə bunları dedi: "Təəssüf ki, liderimiz İlham Əliyev deyil". Ermənidən gələn bu təəssüf, çox açıq səslənir.

Nikol Paşinyanın himayədarı ABŞ-dır. Psevdo-hədələrə gəlincə, Paşinyanın özü bu yaxınlarda şikayətləndi ki, Bakı onunla ultimatum dili ilə danışıq. Madam ki, iqtidarı olanların, həqiqəti olanların mövqələri var, o zaman cənab Paşinyan Bakını hansı ultimatumlarla və nə ilə bağlı ittiham edə bilər. Bu cəfəngiyyətdir.

Moskva ilə əlaqəni kəsmək cəhdi ilə bağlı spekulasiyalar Ermənistan üçün də üzücü və kədərlidir. Biz başa düşürük ki, Ermənistan iqtisadiyyatının Rusiya iqtisadiyyatı ilə nə qədər böyük əlaqələri var.

Siyasi baxımdan mənə elə gəlir ki, Sergey Lavrov Nikol Paşinyanın hərəkətlərinə əla qiymət verib, o deyib ki, əgər Qərbdə dostlar tapmağa çalışsanız, Moskvada onları itirəcəksiniz və siz artıq onları itirmisiniz. Gürcüstanın mövqeyinə gəlincə, Paşinyanın qorxduğu boş hədələrdən fərqli olaraq, gürcü "Avropa" vektoru çox bacarıqlı və təmkinlidir. Gürcüstan öz mövqeyini praktikada göstərdi. Və onun mövqeyi ondan ibarətdir ki, o, azad seçim həyata keçirə bilər.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Deyirlər, dəli olacağıq...

MƏTANƏT

Deyirlər çox keçməz, dəli olacağıq. Lakin bu, məgər təzə xəbərdir? Bu barədə bir azdan danışacağam ki, nə üçün dəli olacağıq. Lakin ən birinci ondan başlayım ki, çoxdan aramızda dəli olanlar var. Biz də kənardan baxıb "yazıq, nə üçün bunun başına belə oyun gəldi?" deyirik.

Məsələn, Tiktokda canlı yayım açıb saatlarla orada veyllənən qadın, hansı ki, əyni yalın, ayağı açıq, yəqin ki, qarnı da ac ora-bura qaçan uşaqları da bu görüntülərdə görünür, dəli olmayıbmi? Və yaxud da canlı yayım açaraq qarşısında əyləşib şişirtmə dodaqlarını oynadan, ədasından Tiktoku yandıran qadın, dəli deyilibmi? Nənə-babasını gizlicə danışdırıb video çəkib onları ağsaqqal, ağbirçək vaxtında Tiktok-çuların gülüş hədəfinə çevirən gənc nəvə, dəli deyilibmi? Küçədə qol qaldıraraq rəqs edərək özünü çəkib sosial şəbəkələrə yerləşdirən gənc necə, dəli deyilibmi?

İtinə, pişiyinə ad günü keçirib Tiktokda paylaşan insanlar, dəli deyilibmi? Minlərlə insan qarşısına heç də normal olmayan geyimdə çıxıb, gənc qadınlara makiyaj sirlərini öyrədən qadının necə, başı xarab olmayıbmi? Azyaşlı övladlarını söhbətə tutub şirin anlarını çəkib Tiktokda paylaşan ana-ata necə, dəli deyilibmi? Başqa olanlar da var ki, ta onlar haqqında danışmağa dəyməz, çünki onlar hər kəsdən əvvəl dəli olublar...

İntagramda qadınlar qrupu var. Burada qadınlar guya ki, bir-birindən məsləhət alırlar. Yazırlar: nə ailə sirri qalır, nə ər-avrad arasında olanlar, nə qayınana-gəlin münasibətləri. Hamısından bəhs edirlər. Bu necə, dəli olmaq deyilibmi? Hansı hansından məsləhət alır, bu da hələ məlum deyil. Allahın verdiyi əzələrlə razılaşmayıb bütün bədənini həkimlərin yenidən qurub-yaratdığı qadınlar özlərini bu sosial şəbəkələrdə reklam edirlər, bu necə, dəli olmaq deyilibmi? Bəzi kişilər iş-güclərini ötürüb Tiktokda, İntagramda hamını "güldürürlər", bu necə, dəliliyin son həddi deyilibmi? Ümumilikdə qadınlar və kişilər var ki, kimləsə mübahisəsi, dava-dalaşı varsa, bunu artıq sosial şəbəkələrdə edib ictimailəşdirir, bu necə, dəli olmaq deyilibmi? Bəs sosial şəbəkələri qazanc yerinə çevirib bir çox şeylərdən vaz keçənlər, dəli olmayıblarmı?

Ad günlərində, qonaqlıqlarda, Ramazanda, Novruzda bütün bayramlarda süfrələrinin min bir nemətini çəkib oları-olmayarı fikirləşmədən sosial şəbəkələrdə paylaşanlar necə, dəli olmayıblar? Vatsapı bir-birinə söz atmaq, söz ilişdirmək yerinə çevirənlər, kimdənsə küssəndə, inciyəndə statusunu həmin mövzu ilə bağlı peyğəmbərlərin, Mövlanənin sitatları ilə dolduranlar, dəli deyilibmi? Bayramlarda, cümə günlərində hazır video və şəkilləri bütün dostlarına göndərənlər, telefonları onlarla dolduranlar necə, dəli deyilibmi? Telefonunda cavabları yaddaşda saxlayıb kiminsə bayram təbrikinə bir nöqtəni basmaqla hər dəfə eyni qarşılığı verənlər necə, birinci sayğısız, sonra isə dəli deyilibmi?

Saya biləcəyimiz bu cür onlarla misal var. Lakin mətləb keçməyin vaxtı olduğu üçün bu qədər yetər. Mətləb isə ondan ibarətdir ki, deyirlər, Apple-nin yeni nəsil texnologiyası olan "Vision Pro" ilə artıq küçədə qeyri-adi hərəkətlər edən insanların sayı günü-gündən artacaq. Eynək formasında olan "Vision Pro" telefon, kompüter, hətta televizor və kinoteatrı belə əvəz edəcək. Hazırda 4000 dollara təqdim olunan cihazın qısa zaman ərzində qiymətinin endirilməsi planlaşdırılır. Hər kəs üçün əlçatan olması hədəflənən bu cihaz gözün xarici displeyə proyeksiyasıdır. Bir əl hərəkəti ilə klaviatura və monitoru açılan "Vision Pro"nun istifadəsinə dair videolar artıq sosial şəbəkələrdə yayılmaqdadır. Həmin videolara baxarkən həqiqətən insanların hərəkətləri adama dəli olubarmış kimi təsir bağışlayır. Bir andaca küçənin ortasında dayanmaq, atılıb-düşmək, görünməyən klaviaturaya yazırlarmış kimi hərəkətlər və sair. Elə həmin hərəkətlər fonunda isə sınırsız qulaqcıqlardan istifadə edənlərin küçədə, ictimai nəqliyyatda öz-özünə danışaraq güldüklərini, bəzən hirsələnib özlərindən çıxdıqlarını xatırlayıram. Bəs bu necə, dəli olmaq deyilibmi?

Ümumiyyətlə, yeni texnologiyalar həyatımıza daxil oldu-olmadı, ağılımızı başımızdan aldı. Çoxlu dost qazandıq, əsl dostları itirdik. Müasirləşdik, lakin dəyərlərimizi onun badına verdik. Sosiallaşdıqca ailələrimiz dağıldı, övladlarımızı bizi yetişdirən böyüklərimizdən fərqli yetişdirməyə başladığımızı, geyimimiz, danışğımız, hərəkətlərimizin hamısı dəyişdi. Bir sözlə, ağılımızı itirdik.

İndi "Vision Pro"nun tətbiqi guya nəyi dəyişəcək? Dünən bir cür dəli idik, sabah da başqa cür dəli olacağıq da... Həm də yuxarıda da dediyim kimi, bu, məgər təzə xəbərdir?..

**Çağırır Zəngəzur: - Zərbəni bərk vur!
Səngərdə möhkəm dur!..
Çağırır Göyçə.**

Azərbaycan, sənin işıqlı gələcəyin, istiqlalın, azadlıq günəşinin doğması üçün çox qanlar axıdıldı torpağına. Canından, qanından keçdi neçə-neçə igid oğlun. O oğulların ki, sənin torpağından, onun şirəsindən, qanla yoğrulmuş hər qarışından güc almışdı. Od püskürən oğulların sənini qoynunda milli qəhrəman oldu, qanı ilə torpağı suvararaq Şəhid oldu. Onlar haqqın səsine can fəda etdilər. Azərbaycan torpağında üç rəngli bayrağımız dalğalansın deyə. O oğullar ki, bu torpağın şah budaqlarıdır. Onlar vətənin çətin günündə silaha sarılıb gecəli-gündüzlü Odlar diyarının müdafiəsində durdular. Vətən daşı onların isti yuvasına çevrildi. 1988-ci ildə ölkəmizdə başlanan ictimai-siyasi hadisələrin kəskinləməsi çox oğulları erməni təcavüzkarlarından torpağı qorumaq üçün silaha sarılmağa, bu torpağın keşiyində durmağa səslədi. Babəklər, Koroğlular, Mehdi-lər, Mübarizlər, Rafiqlər yetişdirən bu torpağın sayseçmə oğulları kifayət qədərdir. Onların hər biri gələcək nəsle bir örnək, nümunə olub. Bu oğullar sırasında Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Xəlilbəyli Təbriz Xəlil Rza oğlunun da ismi var. Yaşasaydı bu gün 60 yaşını qeyd edəcəkdir.

İstiqlal şairinin qəhrəman oğlu

Təbriz çoxları kimi Birinci Qarabağ savaşında döyüşlərdə iştirak edir. Özü də qəhrəmancasına. 12 fevral 1964-i ildə dünyaya göz açan Təbriz elə bir ailədə tərbiyə almışdı ki, o, yalnız döyüş meydanında vətənin keşiyində durmalı idi. İstiqlal şairi, Azərbaycanın xalq şairi Xəlil Rza Ulutürkün ailəsin-

de anadan olan, onun ruhundan qidalanan, ziyalı bir atanın tərbiyəsini görən oğlun başqa seçimi ola bilməzdi.

Arzular, könlümdə çeşmə-çeşmədir,
Arzular qoynunda boy atmış könlü.
Səni arzum üçün, amalım üçün,
Səni döyüş üçün yaratmış könlü.

- deyən Xəlil Rza Ulutürk misralarında

qəhrəman oğlunun sakit bir ömür sürməsinə yox, od-alov içində vuruşmasını diləyirdi.

28 il ömür yaşadı. Amma başucalığı gətirən bir ömür səhifəsini yazdı. Gələcəyini xəyalında canlandırmışdı, arzuları tükənməz idi. Həyatın çağırışı işə başqa idi. 1981-ci ildə Bakı şəhəri M.Müşfiq adına 18 sayılı orta məktəbi bitirən Təbriz 1982-ci ildə Azərbaycan Dövlət İncəsənət Universitetinə daxil olur. Təhsilini davam etdirərək, həm də

C.Cabbarlı adına "Azərbaycan film" kinostudiyasında işıqçı işləyir. Vətən darda olanda Xəlilbəyli Təbriz 1991-ci ilin sonunda könüllü olaraq cəbhəyə yola düşür.

Çağırır Zəngəzur: - Zərbəni bərk vur!
Səngərdə möhkəm dur!..
Çağırır Göyçə.
Laçınım, Şuşa adlı sonsuz cahanim -
Natəmiz əllərdə qalan gülqönçə.

Belə bir misraların müəllifi olan Xəlil Rzanın oğlu şəhərdə rahat yaşaya bilməzdi. Xromord və Naxçıvanik kəndləri uğrunda gedən döyüşlərdə o, qəhrəmanlıq nümunəsi göstərir. Qısa, lakin şərəfli, şücaətli döyüş yolu keçir və yoldaşları arasında böyük nüfuz və hörmət qazanır. Onu cəsur bir döyüşçü kimi tanıyırlar. Təbriz Xəlilbəyli neçə-neçə yaralı əsgəri atəş altından çıxarmış, düşmənin xeyli canlı qüvvəsini məhv etmişdi. Döyüş şücaətlərinə görə o, DİN-nin "Boz qurd" mükafatına layiq görülmüşdü.

1992-ci il 31 yanvar Təbriz Xəlilbəylinin son döyüşü olur. O, Şuşanın mühasirədən çıxarılması üçün təşkil edilən Daşaltı əməliyyatı zamanı şəhid olur.

Xəlil Rzanın misralarına hopdu oğul itki-si, şəhid vüqarı:

Aç başından qara şalı, can Fıraqiz, sən ağlama!

O meqərə yerdi-göydü...baş daşını qucaqlama.

Mərmərinde dövrə dönür yağış göyden dama-dama.

Üstündəki ehtişama matdı Təbriz Xəlilbəyli.

Həyatda ən böyük zirvə şəhidlikdir. Bu zirvəyə ucalan Təbriz xalqın yaddaşında əbədi heykəlini ucaldıb. Bir ailənin yox, böyük bir xalqın övlətidir. Təbriz Bakı şəhərinin Şəhidlər Xiyabanında dəfn edilmişdir. Bakı şəhərində və Salyan rayonunda küçələrdən biri onun adını daşıyır. Xüsusi meqsədlər üçün istifadə olunan bir gəmi onun şərəfinə adlandırılmışdır. Yaşadığı evin qarşısına xatirə lövhəsi vurulub. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 8 oktyabr 1992-ci il tarixli 264 sayılı Fərmanı ilə Xəlilbəyli Təbriz Xəlil Rza oğluna ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adı verilib.

Bu gün Azərbaycanın işğal altında olan toraqları azaddır. Azad nəfəs alır torpaqlarımız. Ali Baş Komandan, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ətrafında sıx birləşən vətən övladları qisası qiyamətə qoymadılar. Azərbaycan bayrağını işğal altında olan vətən torpağında dalğalandırdılar. Təbrizlərin davamçıları onların intiqamını aldılar. Bu gün torpaq altında uyuyan hər bir şəhidin ruhu müqəddəs toraqlarımızda rahat, azad nəfəs alır. Torpağımız azaddır, bütövdür və suveren dövlətdir.

Allah rəhmət eləsin!

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

FAKTLAR AÇIQLANDI

"Büdcənin xərclənməsi, necə paylaşdırılması əslində çox əhəmiyyətli məsələdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında sosioloq Üzeyir Şəfiyev deyib. Sosioloqun sözlərinə görə, hər ailə kiçik dövlətdir: "Onun da maliyyəsi, gəlirləri, xərcləri var. Hesab edirəm ki, ailə büdcəsinin planlaşdırılması da son dərəcə məntiqli və proqnozlaşdırılan olmalıdır. Bəzən insanlar imkanlarından kənar xərclər həyata keçirirlər. Bu da ailənin borclanmasına, büdcə kəsirinə gətirib çıxarır. Böhran insanların ailə daxilində psixoloji ovqatına təsir göstərir. Çox insan var ki, borcların girovuna çevrilib. Çünki düzgün xərc, maliyyə planı tutmayıblar. Nəticədə onların gəlirləri ilə xərclərinin arasında çox böyük həndəsi fərq ortaya çıxır. Borclar insanların psixologiyasına, əhvalına təsir göstərir. Bəzən borclar insanlarda hüqu-

Büdcəyə nəzarət etməməyin fəsadları NƏDİR?

qazidd davranışa gətirib çıxarır. Həmin insanlar qeyri-qanuni yollarla vəziyyətdən çıxış yolu axtarırlar. Bunun həm də sosial fəsadları var. Ailə gəlirlərini düzgün qiymətləndirmədən və xərcləri gəlirlərə uyğunlaşdırmadan addımlar atanda ailədə də maliyyə problemləri ortaya çıxır. Bu, təkə ailədə yox, hər bir insan üçün belədir. Hər insan öz imkanlarına uyğun xərclər müəyyən etməlidir. Bəzən insanların gəlirləri az, ancaq xərclədikləri çox olur. Bu qəbildən olan insanlar qonşudan geri qalmamaq üçün bahalı maşın kreditə götürür, şəhərin ən bahalı yerindən mənzil kirayə edir, imkanlarına uyğun olmayan tərzdə xərclər məsrəf edirlər. Beləliklə, öz həyatlarını çətinləşdirirlər. Belli müddətdən sonra

böhranla rastlaşırlar. Bu böhranların da müxtəlif fəsadları var. Gəlirlərindən çox xərclər edən insanlar böyük bank borclanmalarına məruz qalırlar. Ona görə hər insan çə-

lisməlidir ki, imkanlarına uyğun xərclər həyata keçirsin. Belə olarsa, həm ailədə, həm də insanların həyatında böhranlar olmaz".

"Avropa, Asiya ölkələrində bə-

zi dövlətlər yanlış xərclərə görə maliyyə böhranları yaşayırlar. Ailələr də belədir. Borclar yarıda qılda insanlar hüquqazidd hərəkətlər edirlər və hüquqi məsuliyyətə cəlb olunurlar. Bəzən də iş adamları, sahibkarlar dəbdəbəli toy keçirirlər. Diger insanlar da borc, bankdan kredit götürmək hesabına toy edir. Mərasimdən sonra kreditləri verə bilmir, nəticədə maliyyə böhranı ilə rastlaşır. Ona görə insanlar həm ailə, həm də şəxsi büdcələrini müəyyənləşdirərkən imkanlarına uyğun xərclər həyata keçirməlidirlər. Əks təqdirdə sosial-psixoloji, iqtisadi baxımdan böyük fəsadlar yaranır. İnsanlar bunun fərqiçində olmalıdırlar. Böhranlar ailə münasibətlərinə, insanın psixoloji halının çətinləşməsinə, depressiyaya düşməsinə səbəb olur. Bəzən insan belə vəziyyətdən çıxma bilmədiyi üçün intihara əl atır. Bu da onlar üçün pis sonluğa gətirib çıxarır" - deyə o, əlavə edib.

Söylü Ağazadə

70 il sovet dövründə yaşadığımız zamanda Azərbaycan xalqının tarixi saxtalaşırılıb və bir çox məqamlar qaranlıq qalmışdır. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra tarixin oxunmamış səhifələri aşkarlandı və ölkəmizin tarixinin araşdırılmasına və yaşanılan ictimai-siyasi proseslərin üzə çıxarılmasına geniş meydan verildi. Hər zaman təbii sərvətləri və strateji-coğrafi mövqeyinə görə, güclerin diqqət mərkəzində olan Azərbaycan tezyiqlərə məruz qalaraq mücadilə edib və öz azadlığı, müstəqilliyi uğrunda qanlı savaşlarda olub. Gərgin ictimai-siyasi proseslərdə xalqın müstəqillik arzusu və mübarizəsi heç vaxt tükənməyib. Ölkəmizin çoxəsrlik tarixində 1918-ci il mayın 28-də müsəlman Şərqi ilk demokratik, parlamentli respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması yeni səhifə oldu. AXC müsəlman xalqlarına müstəmləkəçilikdən xilas olmağın yolunu göstərmiş, onlar üçün nümunə oldu. AXC qısa müddətdə genişmiqyaslı demokratik islahatlar həyata keçirib və xalqımızın qədim dövlətçilik ənənələrini yaşadaraq, həmin dövr üçün mütərəqqi hesab edilən dövlət təsisatlarının yaradılmasına nail oldu. Cümhuriyyət dövründə xalqımızın taleyinə ciddi təsir edəcək qanun və qərarlar qəbul olundu və milli ordumuzun yaradılması, atributlarımızın, dövlət dilimiz haqqında qanunun qəbul olunması, maarif və səhiyyə sahəsində geniş tədbirlərin həyata keçirilməsi, Azərbaycanın sərhədlərinin və təhlükəsizliyinin təmini istiqamətində böyük işlər reallaşdı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan olunandan sonra xarici qüvvələr onun devrilməsi üçün bütün imkanlardan istifadə etməyə çalışarkən Osmanlı Türkiyəsinin göstərdiyi hərbi və siyasi yardım milli dövlətçilik tariximizdə çox mühüm rol oynadı. Təcavüzkar erməni millətçiləri tərəfindən xalqımıza qarşı iki yüz ilə yaxın bir dövrdə yeridilən soyqırımı siyasətinin məqsədi azərbaycanlıları tarixi torpaqlarından qovmaq, xarici havadarlarının köməyi ilə həmin yerlərdə Ermənistan dövləti yaratmaq olub. Bu mənfur ideyanı reallaşdırmaq istiqamətində ardıcıl olaraq hərbi, ideoloji və təşkilati xarakterli tədbirlər

kütləvi məzarlıq 1918-ci ildə ermənilərin yerli dinc əhaliyə qarşı törətdikləri soyqırımla bağlıdır. 1918-ci ilin aprel-may ayları ərzində Daşnaksütun partiyasının silahlı dəstələri, Bakı kommunasına tabe olan, Hmazaspin başçılığı ilə təkçə Quba qəzasında 36 min 782 nəfər qətlə yetirib, 122 kəndi tamamilə ümumilikdə isə 167 kəndi dağıdıb talan edib. Quba şəhəri talanlara və yanğınlara məruz qalıb, qəzanın müsəlman və qismən də yəhudi əhalisi kütləvi şəkildə qətlə yetirilib. Məzarlıqdan tapılan qalıqlar da məhz həmin dövrün qurbanlarına aiddir. Tədqiqat işlərinin nəticəsi olaraq məzarlıqda müxtəlif yaş qruplarına aid 400-dən çox insan cəsədinin qalıqları aşkar edilib. Onlardan 50-dən çoxu uşaqlara, 100-dən çoxu qadınlara, qalanları isə əsasən yaşlı kişilərə aiddir. 2009-cu ildə ərazidə Quba Soyqırımı Memorial Kompleksi inşa olunub. 30 dekabr 2009-cu ildə "Soyqırım Memorial Kompleksi"nin yaradılması haqqında Sərəncam imzalanıb. 2013-cü il sentyabrın 18-də isə Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinin açılışı baş tutub. Qubada aşkar edilən kütləvi məzarlığın yanında ucaldılan Memorial Kompleksdə tarixi sənəd və faktlar əsasında zəngin muzey yaradılıb. Abidə üç hissədən: iti uclu bıçaqları xatırladan iki konstruksiya - giriş və çıxışdan, mərkəzində qara xatirə daşı yerləşən əsas zaldan ibarətdir. Abidənin iti ucları şiddətli ağrını təcəssüm etdirir. İti ucların yerin altından üzə çıxması isə həqiqəti gizlətməyin müm-

Ermənilərin tarixi cinayətləri

həyata keçirilib. Azərbaycanlılar tədricən doğma torpaqlarından qovulub, onların ərazilərində başqa ölkələrdən köçürülmüş ermənilər məskunlaşdırılıb. Azərbaycanlılara qarşı yeridilən soyqırımı siyasətinin tarixini ardıcılıqla izləsək, görürük ki, hadisələr eyni ssenari əsasında baş verib. Ötən əsrin əvvəllərində - 1905-1906 illərdə İrevan və Gəncə quberniyalarının 200, Şuşa, Cəbrayıl və Zəngəzurun isə 75 azərbaycanlı kəndini ermənilər talan ediblər. Hadisələrin davamı olaraq 1918-ci ilin mart ayında soyqırımı törədiblər. 30 martdan 4 aprel tarixinə qədər ermənilərin törətdikləri cinayətlər nəticəsində minlərlə dinc azərbaycanlı milli mənsubiyyətinə görə məhv edilib. Bu erməni vəhşiliyinin nəticəsində baş verir. Ermənilər evlərə od vurub, insanları diri-diri yandırılıblar. İnsanlığa sığmayan bir vəhşilik törədiblər. Milli memarlıq incilərini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri də dağıdıaraq, Bakının böyük bir hissəsini xarabalığa çeviriblər. Azərbaycanlıların soyqırımı Bakı, Şa-

maxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zəngəzurda, Lənkəranda və Azərbaycanın başqa bölgələrində xüsusi qəddarlıqla həyata keçirilib. Onu da qeyd edək ki, erməni vandallığının nəticəsində azyaşlılar və silahsız qadınlar xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilib. Tarixi mənbələrdə qeyd olunur ki, ermənilər Şamaxı qəzasında 1653-ü qadın və 965-i uşaq olmaqla ümumilikdə 7000-dən çox insanı soyqırıma məruz qoymuşdular. Şamaxıda 58, Quba ərazisində 122, Qarabağın Dağlıq hissəsində 150, Zəngəzurda 115, İrevan Quberniyasında 211 kənd yerlə yeksan olunub. Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz İslam Ordusu köməyə gəlməseydi, bu qırğının miqyası daha dəhşətli olardı. Daşnak quldur dəstələrinə qarşı vuruşlarda 5 min azərbaycanlı və min nəfərədək türk həlak olmuşdur.

1918-ci ilin yazında Bakı, Şamaxı, Quba, Qarabağ, Lənkəran, Gəncə, Zəngəzur və digər bölgələrdə ermənilər, o cümlədən bolşevik maskası altında çirkin daşnak siyasəti

yürüdükdən Stepan Şaumyan və onun əlaltıları azərbaycanlılara qarşı vəhşiliklər törətmiş, 70 mindən artıq günahsız əhalini xüsusi amansızlıqla qətlə yetirmiş, kəndləri viranəyə çevirib sakinləri yurd-yuvalarından didərgin salmışlar.

Erməni silahlı dəstələri Bakı qəzasında 229, Gəncə qəzasında 272, Zəngəzur mahalında 115, Qarabağda isə 157 kəndi yerlə-yeksan etmişlər. 1918-20-ci illərdə daşnaklar Qərbi Azərbaycanda 565 min azərbaycanlıyı görünməmiş vəhşiliklə qətlə yetirmişlər.

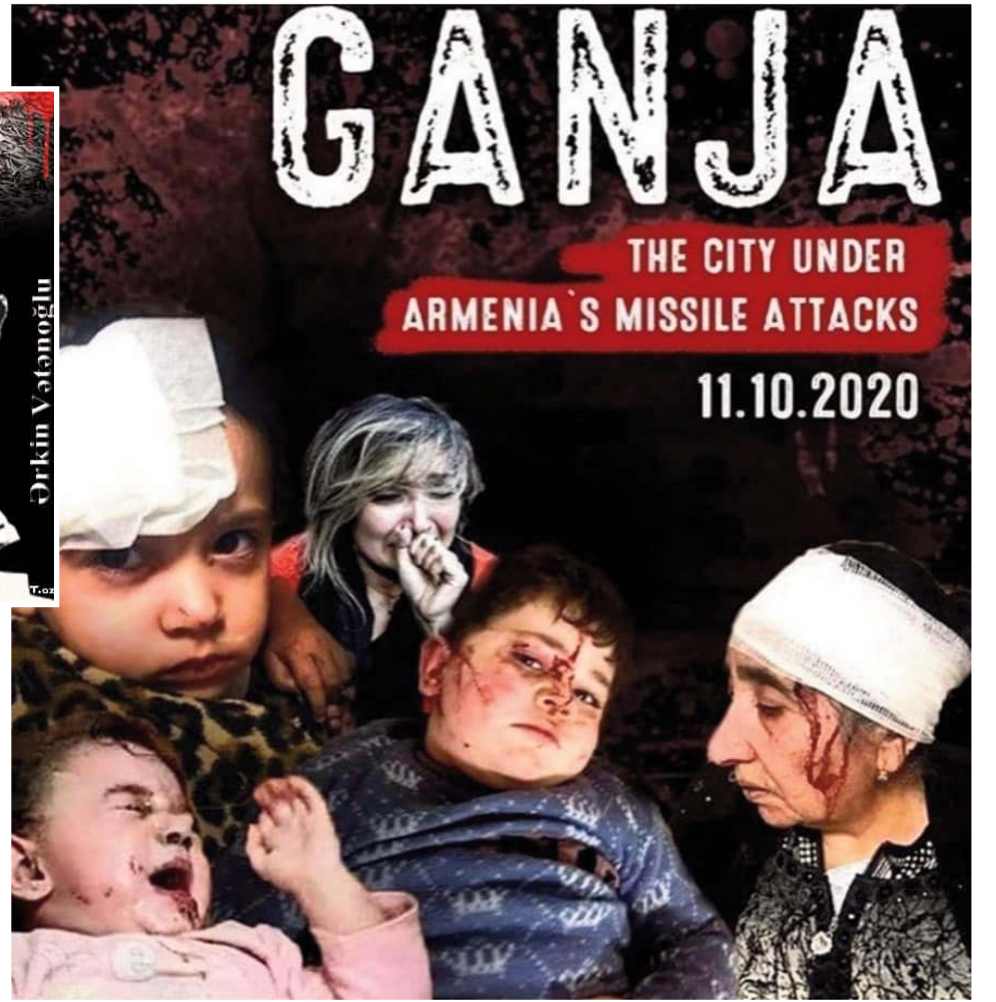
Quba kütləvi məzarlığı

2007-ci ilin aprelinde Quba şəhərində stadionun tikintisi zamanı təsadüfən tapılmış

künsüz olduğunu əks etdirir. Abidə bütövlükdə brutto-betondan hazırlanıb. Faciə qurbanlarının xatirəsinə matəm sükutunu təcəssüm etdirmək məqsədilə layihədə hər hansı bəzəkdən imtina edilib.

Xocalı soyqırımı - bəşəriyyət və insanlığın faciəsi

Xocalı faciəsi 200 ilə qədər bir müddətdə erməni millətçilərinin və onların havadarlarının Azərbaycan xalqına qarşı apardıqları etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin davamıdır.

Bu əməllərin qabaqcadan düşünlülmüş qaydada, milli əlamətinə görə insanların tamamilə və ya qismən məhv edilməsi niyyəti ilə törədilməsi beynəlxalq hüquqa əsasən Xocalı faciəsinin məhz soyqırımı olduğunu təsdiq edir. Erməni təcavüzkarları Azərbaycanın Xocalı şəhərində bəşəriyyət tarixində ən qanlı faciələrlə bir sırada duran soyqırımı törətdilər.

Bu soyqırımı erməni millətçilərinin və onların havadarlarının Azərbaycan xalqına qarşı uzun müddət davam edən etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin daha bir dəhşətli nümunəsidir. Əlbəttə ki, erməni-rus hərbi birləşmələri Xocalıda terror planını əvvəldən hazırlanmışdılar. Dövlət başçısının Sərəncamı ilə bu il Xocalı soyqırımının 30-cu ildönümü qeyd edilir. 1992-ci il yanvarın 16-da keçirilən "Xüsusi müşavirə" sözügedən planın tərtib edilməsinə xidmət etmişdir. "Xüsusi müşavirə"də "Hoydad" və "ASALA" erməni terror təşkilatlarının nümayəndələri ilə yanaşı, Xankəndidə yerləşdirilmiş ruslara məxsus 366-cı motoatıcı alayın komandiri polkovnik Zarviqorov da iştirak etmişdi. 1992-ci ilin yanvar ayında Paris yaxınlığında qeyri-ədalətli məxfi təlim düşərgəsi yaratmış "ASALA" erməni terrorçu təşkilatının bir qrup üzvü 26 nəfərlik dəstə, mayor Aqşin Mimonyanın başçılığı ilə Xankəndinə gəlmişdi. Müşavirədən sonra 366-cı alayın tərkibində edilən dəyişikliklər xüsusi maraqla doğurur. Belə ki, həmin il yanvarın 23-də 366-cı alayında 9315 nömrəli sərəncam imzalanmışdı. Alayın daxili möhürü ilə təsdiq olunmuş sərəncama əsasən, alayda xidmət edən gürcülər, tatarlar, belaruslar, türkmənlər, qazaxlar və ləzgilər ordudan tərxis olunmuşdur. Beləliklə, alaydan tərxis olunmuşların yerini xüsusi təlim keçmiş "Haydad"çılar tutmuşlar.

Xocalı soyqırımı ilə ermənilər Xocalının 1992-ci il 26 fevralda yer üzündən silinməsinə və məhv olmasını reallaşdırdılar. Ermənilərin "burnunun qanamalarını" soyqırımı kimi qələmə verən bəzi dövlətlərə əsl soyqırımının necə olmasını sübut etmək üçün Xocalı faciəsinin kadrlarını göstərmək kifayətdir.

PLANLAŞDIRILMIŞ KÜTLƏVİ VƏ AMANSIZ QIRĞIN AKTI

1992-ci ilin 26 fevral qanlı faciəsinə kimi Xocalıda 7 min əhali yaşayırdı. Dörd tərəfdən erməni terrorçu dəstələri tərəfindən

əhatə olunan şəhər artilleriya və ağır hərbi texnikadan güclü və fasiləsiz atəşə tutuldu. Xocalıya hücum əməliyyatına 366-cı alayın ikinci taqımının komandiri Seyran Ohanyan, üçüncü taqımının komandiri Yevgeni Nabokix, birinci taqımının qərargah rəisi Valeri Çitçyan rəhbərlik etmişlər. Əməliyyata alayın 90-dan çox tankı, piyada döyüş maşını və digər hərbi texnikası cəlb edilmişdir. Az bir vaxt ərzində şəhərdə böyük miqyaslı yanğınlar baş verdi və şəhər tamamilə alova bürünür. Şəhərin əzsalı müdafiəçiləri və yerli əhalidən sağ qalanlar buranı tərk etməyə məcbur oldular. Fevralın 26-sı səhər saat 5-ə kimi şəhər erməni işğalçıları tərəfindən işğal edildi. Xocalı bir gecənin içərisində yerlə yeksan olundu. Beləliklə, soyuq və qarlı fevral gecəsində minlərlə dinc sakin girov götürüldü. Erməni terrorçularından yayınıb meşələrə və dağlara qaçan insanların çoxu soyuqdan və şaxtadan məhv oldular. Xocalı şəhəri isə yer üzündən silindi. Xocalı soyqırımının nəticələri çox dəhşətli idi. Cinayətkar erməni qoşunlarının vəhşiliyi nəticəsində, Bu kütləvi qırğın nəticəsində 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq, 70 qoca amansızlıqla qətlə yetirildi, 487 nəfər şikəst oldu, 1275 dinc sakin girov götürüldü, onlardan 150 nəfərin taleyi isə hələ də məlum deyil. Bu soyqırımı aktı nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini itirdi. Qabaqcadan planlaşdırılmış kütləvi və amansız qırğın aktı həmin ərazidə yaşayan insanları məhz azərbaycanlı olduqlarına görə tamamilə məhv etmək niyyəti ilə törədilmişdir. Azğınlaşmış cəlladlar insanların başlarının dərisini soymuş, müxtəlif əzalarını kəsmiş, körpə uşaqların gözlərini çıxarmış, hamilə qadınların qarınlarını yarmış, adamları diri-diri torpağa basdırmış və ya yandırmış, cəsədlərin bir qismini minalamışlar.

Xocalı şəhidlərinin xatirəsinin əbədləşdirilməsi üçün dövlət tərəfindən bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Bakı şəhərində, ölkəmizin digər şəhər və rayonlarında Xocalı qurbanlarına abidələr ucaldılmış, beynəlxalq hüquqa görə, soyqırımı sülh və bəşəriyyət əleyhinə yönələn əməldir və ən ağır beynəlxalq cinayət sayılır. BMT Baş Məclisinin

1948-ci il 9 dekabr tarixli 260 sayılı qətnaməsi ilə qəbul edilən və 1951-ci ildən qüvvəyə minən Konvensiyada soyqırımı cinayətinin hüquqi əsası təsbit edilib. Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü zamanı həmin Konvensiyada təsbit edilən soyqırımı cinayətinə aid bütün əməllər tətbiq olunub.

XOCALIDA AŞKARLANAN KÜTLƏVİ MƏZARLIQ

Ermənistanın uzun illər ərzində Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi işğalçılıq, soyqırımı, deportasiya, terror siyasəti nəticəsində minlərlə soydaşımız məhz etnik və dini nifrət zəmində qətlə yetirilib, əsir və itkin düşüb, girov götürülüb. Xocalı rayonunda kütləvi məzarlığın aşkar edilməsi faktı bunu bir daha təsdiqləyir.

Torpaqlarımız işğaldan azad olunduqdan sonra Ağdam rayonunun Sarıcalı, Şuşa rayonunun Daşaltı, Xocavənd rayonunun Edilli, Xocalı rayonunun Fərrux, Füzuli rayonunun Yuxarı Seyidəhmədli kəndlərinin ərazisində, habelə Kəlbəcərdə, Ağdamda və digər yaşayış məntəqələrində kütləvi məzarlıqlar aşkar edilib.

Azərbaycan OMBUDSMAN-ın məlumatına görə, Xocalı rayonunun Əsgəran qəsəbəsi ərazisində Xocalı soyqırımı zamanı qətlə yetirilən sakinlərə məxsus olması ehtimal edilən növbəti kütləvi məzarlığın aşkarlanması faktı Ermənistanın Azərbaycana qarşı insanlıq əleyhinə ən ağır cinayət olan soyqırımı törətdiyini bir daha təsdiqləyir.

Dəfələrlə Ermənistan tərəfindən törədilmiş soyqırımı cinayətləri ilə əlaqədar beynəlxalq təşkilatlara müraciət olunmasına baxmayaraq, bu soyqırımı faktlarına hələ də beynəlxalq səviyyədə hüquqi qiymət verilməmiş, çoxsaylı cinayətlərin törədilməsində təsiri olan şəxslər məsuliyyətdən kənarda qalıb.

Beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycana qarşı ikili standartlarla müşayiət olunan laqeyd münasibətə son qoymalı, insan hüquq və azadlıqlarının kütləvi və kobud şəkildə pozulmasına səbəb olan bu kimi cinayətlərə hüquqi qiymət verməli, cinayətlərin törədilməsində təsirkar şəxslər ədalət mühakiməsinə cəlb olunmalıdır.

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əldə etdiyi möhtəşəm Zəfər sayəsində ölkəmizin beynəlxalq miqyasda tanınmış torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalına son qoyuldu. Azərbaycan döyüş meydanında Zəfər çaldı. Şəhidlərimizin qisası alındı.

9 sentyabr 2023-cü ildə aparılan lokal xarakterli antiterror əməliyyatları nəticəsində azad olunmuşdur. Yevlax rayonunda keçirilən danışıqların nəticəsində Xocalı rayonu 24 sentyabr 2023-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 15-də Xocalı şəhərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaldıb.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Hər zaman belə olub. Azərbaycan dövləti möhtəşəm uğurlara imza atanda, qələbələr əldə edəndə xarici maraqlı dairələrin və onların Bakıdakı təmsilçilərinin başağrıları başlayır. Əl-ələ verib hər vaxtla görülən fundamental işləri, nailiyyətləri heçə endirməyə çalışırlar. İstəkləri nəticəsiz qalsa da, pisliklərindən qalmırlar. Xüsusilə də, Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti çalışır ki, ölkəmizin qələbələrində daha çox ləkə yaxsın. Bu işə onu təsdiq edir ki, dağıdıcı müxalifət göstərmək istəyir ki, onlar Azərbaycana qarşı qərəzli yanaşma nümayiş etdirən Kristofer Simit, Frank Şveber, Marko Rubio, Qari Piters, Elizabet Uorren, Bill Kessedı, Şeldon Uaythaus, Bob Menendez, Piter Uelç və digər ermənipərəst məxluqlardan heç də geri qalmırlar, hətta müəyyən davranışları ilə üstün olmağa çalışırlar.

Dağıdıcı müxalifət arasında sağlam düşüncə sahibi yoxdur

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın parlaq qələbəsinə nə qədər xarici ermənipərəst dairələr ləkə yaxmağa çalışdırsa, onlardan da yüksək doza ilə dağıdıcı müxalifət qələbəyə kölgə salmağa cəhdlər göstərirdi. İstəkləri gözündə, bəd əməlləri ürəklərində qalsa da, əməllərini davam etdirirlər. İndi isə siyasi məzhəkələrinin kursunu azad və demokratik şəkildə keçirilən 7 fevral növbədənəkar prezident seçkiləri ilə bağlı dezinformasiyalar yaymaq, şər və böhtanlar səsləndirməklə fərqlənməyə cəhdlər göstərirlər. Belə demək mümkündürsə, dağıdıcı ünsürlər şər kampaniyasında sanki bir yarış təşkil ediblər - kim daha çox böhtanlar tirajlaya biləcəklər. Hətta utanıb-çəkinmədən Müsavat, AXCP və Milli Şura 7 fevral seçkiləri ilə bağlı qara cümlələrlə zəngin olan bəyanat yaymaqdan da çəkinməyiblər. Halbuki,

İlqar Məmmədov Əli Kərimlini tənqidatçı muzdlu adlandırdı

bu ünsürlərin seçkilərlə bağlı fikir yürütməyə, şərhlər verməyə heç bir mənəvi haqları yoxdur. Çünki birincisi öz ağılları ilə guya seçkiləri boykot etdiklərini bəyan ediblər. İkincisi, məntəqələrdə seçki prosesini izləyən müşahidəçiləri olmayıb. Üçüncüsü isə, özləri də səsvərmədə iştirak etməyiblər. Bu halda sual edilir, seçkilərin gedişi, nəticələri ilə bağlı məlumatları haradan əldə etmişiniz? Əgər iddia edirsinizsə ki, "Azadlıq" radiosunun, "Meydan" TV-nin "Abzas Media"-nin, qondarma seçki üzrə ekspert Anar Məmmədlinin informasiyalarına istinad etmişiniz, yanılırsınız. Çünki sözügedən KİV daşıyıcıları və qondarma seçki eksperti onlara təqdim olunan məlumatları səsləndirib, 10 il əvvəl hansısa ölkənin seçki sistemində baş vermiş hadisəni yayıblar. Ona görə də, onların paylaşımalarını ciddiyyə almağa dəyməz. Əgər özünüz seçki məntəqələrinə gedib, nəyi isə müşahidə etsəydiniz, bu za-

man sayıqlamlarınıza haradasa münasibət bildirmək olardı.

"Biz "seçkiyə birgə gedək" deyəndə, bunlar bağırırdı ki, "yox e, ayaqlarımızla mitinqə çıxıb hakimiyyətə gələcəyik"

Fakt budur ki, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, sizlər seçki prosesindən kənar qalmısınız və bunu özünüz istəmişiniz. Nəzərə almaq lazımdır ki, seçkidən sonra bütün siyasi partiyalar, ictimai təşkilatlar, ayrı-ayrı icmalar seçkilərin demokratik şəkildə, xalqın iradəsi əsasında keçirildiyini bildirib və Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan İlham Əliyevi yenidən Prezident seçilməsi münasibəti ilə təbrik ediblər. Prezidentliyə namizədlərin hər biri də Fateh Sərkərdəyə

zəng edərək Ona Prezident seçilməsi münasibəti ilə öz təbriklərini çatdırıblar. Hətta Avropanın müəyyən dairələrinin təmsilçisi kimi təqdim olun REAL partiyasının sədri İlqar Məmmədov da Əli Kərimlinin, Cəmil Həsənlinin, Arif Hacıllının və xaricdəki antimillilərin seçki ilə bağlı qərəzli yanaşmalarına etirazını bildirib: "Öz namizədimizin yoxluğunda neçə-neçə dürüst, səmimi üzv və tərəfdarımız İlham Əliyevə səs verib. Bəli, bu siyasi gerçəklikdir. Seçkinin nəticələrini tanımayanları isə bu ənənənin 31-ci ildönümü münasibətilə ayrıca "təbrik edirəm". Qəzəblə tanımadıqları parlamentin və prezidentin qoyduğu vergini sevinçək ödəyən bu şəxslər məntiqin canlı karikaturasıdır".

İ.Məmmədov fikirlərində müəyyən qədər nala-mıxa vursa da, gerçəkləri dilə gətirmək hissini itirmədiyini də nümayiş etdirib: "Biz "seçkiyə birgə gedək" deyəndə, bunlar bağırırdı ki, "yox e, ayaqlarımızla mitinqə çıxıb hakimiyyətə gələcəyik", amma indi tək barmalarını klaviyaya üstündə gəzdirirlər. Nə ayaq, nə mitinq? Hələ neçəsi hökumətin sifarişilə bunu edir - onu sayıb qurtara bilmədik və heç marağında da deyilik".

İ.Məmmədovun fikirlərindən belə anlaşılır ki, artıq Azərbaycanda dağıdıcı ünsürlər də Ə.Kərimlinin tənqidatçı muzdlu olduğunu başa düşürlər. Bu isə Ə.Kərimli və ətrafında olan trol dəstəsi üçün heç də yaxşı perspektiv vəd etmir. Daha doğrusu, dağıdıcı ünsürlər arasında yeni qarşıdurma yaranacaq ki, bu zaman uduzan tərəf Ə.Kərimli olacaq. Çünki gərəksiz məxluqa çevrildiyini anlayaraq Qərb institutları Ə.Kərimliyə heç bir dəstəyi göstərməyəcəklər. Bu isə AXCP-nin maddi dəstəkdən məhrum olunması deməkdir ki, bunun da sonu AXCP-nin Ə.Kərimli ilə bir yerdə arxivə göndərilməsidir.

İLHAM ƏLİYEV

Qızılca insanlar arasında yayılan çox yüksək yoluxuculuğa malik virus xəstəliyi hesab olunur. Yaşından asılı olmayaraq, əvvəllər bu xəstəliyə yoluxmayan və ya qızılca, parotit və məxmərəyə qarşı (QPM) peyvənd almayan istənilən şəxs bu xəstəliyə yoluxa bilər. TƏBİB-dən SİA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, qızılca virusunun spesifik müalicəsi yoxdur, simptomatik müalicə isə həkim tərəfindən təyin olunur. Qızılca infeksiyasına yoluxmuş yüngül simptomlu xəstələrin müalicəsi həkim nəzarəti altında ev şəraitində, yataq rejimi gözlənilməklə aparılır. Risk qrupuna daxil olan və yanaşı xəstəlikləri olan şəxslərdə isə ağırlaşmalar müşahidə edilə bilər ki, bu zaman xəstənin hospitalizasiyası və stasionar şəraitdə müalicəsi tövsiyə olunur. Xəstəliyin ilk simptomları halsızlıq, öskürək, hərəretin yüksəlməsi, konyunktivit ("qırmızı gözlər" simptomu) və zökəmdən ibarətdir. İlk simptomların başlanmasından sonra 2-4 gün ərzində bütün bədəne yayılan qızılca xəstəliyinə məxsus səpgilər meydana çıxır.

Bu səpgilərdən əvvəl və ya eyni zamanda, ağız boşluğunun selikli qişasında ağımtil ləkələr müşahidə olunur. Bu ləkələr qızılcanın spesifik simptomu sayılır. Xəstə insanla təmasdan ilk simptomların əmələ gəlməsinə qədər olan dövr, adətən, 10-14 gün təşkil edir. Bəzən bu dövr 7 gün da-

Uşaqlar qızılcadan niyə ölür?

AÇIQLAMA

vam edir və çox nadir hallarda 23 günə qədər uzanır. Qızılca ilə əlaqəli pnevmoniya, inağ, orta qula-

ğın iltihabı, ağız boşluğunda xoralar və ishal kimi ağırlaşmalar ən çox tənəffüs yollarına və ya həzm

sisteminə təsir edir. Bununla yanaşı, qızılcanın ağırlaşması kimi meningit, laringit, otit, qıcolmalar və ensefalitlər də inkişaf edə bilər.

Dr.Sevda Novruzlu bu mövzuya fikir bildirib ki, qızılcanın ağırlaşması meningit, ensafalit pnevmaniyaadır. İmmun sistemi zəif olan insanlarda həqiqətən bu ağırlaşmalarla müşahidə olunur.

Vaxtında üstünə düşülmədiyi təqdirdə, adi bir virus deyilib üstündən keçirilərsə, belə ağırlaşmalar ola və ölümlə nəticələnə bilər. Qızılcanın ölümcül xəstəliyə çevrilməsinin səbəbi qızılcaya qarşı peyvənd alınması əgər peyvənd alınmırsa, təbii ki, qızılcanı

ağır keçirdirlər. Əlbəttə ki, bütün müraciətlərin hamısı yoxlanılmalı, müxtəlif analizlər verilməlidir və qızılcanın olub-olmaması aşkar olunur. Əgər qızılca deyilsə, başqa bir virus infeksiyasıdırsa, təbii ki, bütün virus infeksiyaları demək olar ki, ilkin mərhələdə özlərini eyni şəkildə aparırlar. Katarar əlamətlər, temperaturun yüksəlməsi, öskürəyin olması kimi əlamətlərdən başlayır. Qızılcanı onlardan yeganə fərqləndirən səbəb isə etaplı səpgilərin olmasıdır. Təbii ki, diferensial diaqnoz nəticəsində qızılca diaqnozu qoyulub, müalicə edilir".

Sevilin Abbasova

Səyahət çantanızı hazırlamadan əvvəl mütləq oxuyun: BU MƏHSULLAR QADAĞANDIR!

Məlumdur ki, təyyarə ilə səyahət edərkən çamadanınıza götürə biləcəyiniz əşyalar müəyyən məhdudiyyətlərə məruz qalır. Bəs, sənişin və əl baqajında daşınması qadağan edilən əşyalar hansılardır? Dünyada və Azərbaycanda bu barədə qaydalar necədir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma apararaq AZAL-ın mətbuat xidmətinə sorğu ünvanlayıb.

Qurumdan bildirilib ki, uçuşun təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə aşağıdakı qaydalar riayət olunmalıdır:

- Hər biri 100 ml-dək (3.4 oz) həcmli qablarda ümumi həcmi 1 litrdən çox olmayan, ağız bağlı şəffaf plastik paketdə olduqda mayelərin əl yükündə daşınmasına icazə verilir.

- Həcmi 100 ml-dək tutumlarda daşınması mümkün olmayan lakin səfər zamanı həyat üçün vacib olan, tibbi və ya diyetik tələbatı təmin etmək üçün zəruri olan mayelər yuxarıda göstərilən məhdudiyyətlərdən azad olunur.

- ABŞ Nəqliyyat Təhlükəsizliyi Administrasiyasının (TSA) yayınladığı qərara əsasən, ABŞ-a/ dan uçuşlarda 350 millilitrə bərabər və ya daha çox miqdarda toz maddələrinin (un, şəkər, qəhvə, ədviyyat, süd tozu, pudra və s.) əl-yükündə və ya sənişinin üzərində daşınmasına icazə verilmir. 350 ml həcmindən az olan toz məhsullar xüsusi təhlükəsizlik baxışına məruz

toz halında maddələr kassa çeki ilə birlikdə Xüsusi hermetik bağlamada yerləşdirilməlidir.

Baqajda daşınması qəti qadağan olunan məhsullar:

- zəhər
 - radioaktiv maddələr
 - paslanmaya meyilli maddələr
 - fişəng
 - partlayıcı maddələr
- Baqaja verilməsinə icazə verilməyən əşyalar

Əgər Aviaşirkət bu Qaydalarla müəyyən edilmiş "baqaj" anlayışına uyğun olmayan hər hansı əşyanı baqaj kimi qəbul edərsə, həmin əşyaların daşınması da bu Qaydaların müddəalarına uyğun həyata keçiriləcəkdir.

Baqaj qismində daşınmaya qəbul edilməyən əşyalar

Sənişinə aşağıdakı əşyaları baqaja daxil etmək qadağan olunur:

Daşıma zamanı sənişinlərin sağlamlığı, uçuşun təhlükəsizliyi, Aviaşirkətin və ya digər Sənişinlərin mülkiyyəti üçün əhəmiyyətli dərəcədə təhlükə törədən mallar, əşyalar, maye və digər maddələr, habelə:

- partlayıcı maddələr və hərbi sursatlar, bu Qaydaların 15.11 yarımbəndində göstərilən hallardan başqa;
- fişənglər, siqnal raketləri, benqal alovları;
- qazlar (yanğın təhlükəsi yaradan, alovlanmayan, soyudulmuş və zəhərli),

bu Qaydaların 15.13.1 bəndində nəzərdə tutulan hallardan başqa;

- aerezollar (məhdud miqdarda daşınmasına icazə verilmiş gigiyena ləvazimatlarından başqa);
- Hava gəmisinə, sənişinlərə və digər baqaj və yüklərə zərər verə biləcək, daşınma üçün düzgün qablaşdırılmamış tərkibində maye olan baqajlar (bütün maye tərkibli qidalarda (cem, mürəbbə, bal, süd məhsulları, tomat və s.), maye boyalar, yağlar, tərkibində yağ və yanacaq olan avadanlıqlar, dondurulmuş ət, canlı heyvanlar) Litium-ion batareyalarla təchiz olunmuş portativ nəqliyyat vasitələrinin (Skuter, seqvey, hər növ giroskuterlər) sənişin salonunda əl yükü kimi və ya qeydiyyatdan

keçmiş baqaj kimi daşınması qadağandır.

Tez alışan mayelər (benzin, laklar, rənglər, suda həll olunanlar başqa, həlledicilər, alışqan doldurmaq üçün mayelər);

- benzinlə işləyən alətlər, benzin mişarları və otbiçənlər də daxil olmaqla; oksidləşdirici, korroziya törədən aşındırıcı maddələr və materiallar, o cümlədən ağardıcı əhəng, akkumulyator batareyaları (xəstələrin daşınması üçün kürsü-xərəklərdə olan batareyalar, CD-pleyer, radio üçün kiçik batareyalar və s. istisna olmaqla), civə barometrləri;
- zəhərli, zərərli və ya qıcıqlandırıcı maddələr və yoluxucu materiallar; radioaktiv materiallar, müalicə nəticəsi kimi insan bədənində yeridilmiş litium batareyalarından qidalanan ürək ezələrinin radioizotop stimulyatorları və ya digər qurğulardan başqa; maqnitlər və maqnit tərkibli əşyalar;
- maqnitlər və maqnit tərkibli əşyalar;
- İCAO, Doc 9284/905 sənədinə - "Təhlükəli yüklərin hava ilə təhlükəsiz daşınması üzrə texniki təlimat" və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 220

nömrəli 13.12.2000-ci il tarixli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Təhlükəli yüklərin hava nəqliyyatı ilə daşınması qaydaları"na əsasən sənişin hava gəmilərində daşınması qadağan olunmuş digər əşyalar və maddələr;

- ərazisinə, ərazisindən və ya ərazisindən keçməklə daşımının həyata keçiriləcəyi istənilən ölkənin qüvvədə olan qanunları və/ və ya qanunvericilik aktları ilə daşınması qadağan olunan mallar və əşyalar;

- xarakterinə, çəkisinə, ölçüsünə, formasına və ya qoxusuna görə daşınmaya yararlı olmayan mallar;

- döyüş təchizatı, odlu və soyuq silahlar, o cümlədən qədim odlu və soyuq silahlar, kəsici və deşici əşyalar bu Qaydaların 15.11. və 15.14-cü bəndlərinə müvafiq olaraq daşınmaya qəbul olunur.

ABŞ istiqamətində uçuşlarda səyahət edən sənişinlərə əl yükündə və ya öz üzərində turbo alışqanların (torch lighters) daşınmasına icazə verilmir.

Uçuşun təhlükəsizliyinin təmin

qalır və əgər bu məhsullar uçuş zamanı gərəkli deyilsə sənişinləri onları qeydiyyatdan keçmiş baqajda aparmağa dəvət edirik.

- 350 millilitrə bərabər və ya daha çox toz materillərin salonda daşınmasına icazə verilmir və qeydiyyatdan keçmiş baqajda daşınmalıdır.

- 350 millilitrə bərabər və ya daha çox toz materillərin salonda daşınmasına icazə verilmir və qeydiyyatdan keçmiş baqajda daşınmalıdır.

- Uşaq qidası, reseptli dərmanlar və insan qalıqları yalnız möhürlənmiş bağlamada daşına bilər.

- Son yoladüşmə məntəqəsində hava limanının rüsumsuz ticarət mağazalarından satın alınmış

lən, amma qəti surətdə salona keçirilməsi qadağan olunan əşyalar:

- Təchizat
- Soyuq silah
- Odlu silah

Baqaja təhvil verilməsinə və ya daşınmasına icazə verilən əşyalar:

- Kibrit, alışqanlar
- Tualet əşyaları: ətirilər, aerezolla

Xəbərdarlıq!

Təhlükəli əşyaların təyyarənin göyərtəsinə keçirilməsi qeyri-qanuni hesab olunur və qaydaları pozan şəxslər ittiham və cəzəyə məruz qalmaqdadır.

olunması məqsədilə aşağıdakı qaydalara riayət olunmalıdır:

- Sənişinlərin baqajında daşınması qəti qadağan olunmuş əşyalar

- Radioaktiv maddələr
- Qazlar
- Partlayıcı maddələr
- Fişənglər
- Zəhərli və infeksiya maddələri

- Korroziv maddələr

- Maqnitlər

Baqajın daşıma üçün qəbul edilməsindən imtina hüququ

Aşağıda göstərilən hallarda sizin baqajınız daşınmaya qəbul olunmayacaqdır.

- Baqajınız hava gəmisinə, sənişinlərə və ya digər baqaj və yüklərə zərər verə biləcəyi halda,

- Baqajınızın qablaşdırılması nizamli və təhlükəsiz daşınmaya imkan vermədiyi halda,

- Yoladüşmə, təyinat və ya tranzit ölkələrin qanunlarına və qaydalarına əsasən baqajınızın tərkibində daşınması qadağan olunmuş maddələr və ya əşyalar olduğu halda

Ardı Səh. 12

Əvvəl Səh. 11

- Normadan artıq baqajın daşınması ilə əlaqədar Aviaşirkətin müəyyən etdiyi tariflər və rüsumlar ödənilmədiyi halda,
- Baqajınızın ölçüləri aviaşirkətin müəyyən etdiyi ölçülərdən artıq olduğu halda
- Baqajınızın çəkisi 32 kq-dan artıq olduğu halda,
- Baqajınızda daşınması qadağan olunmuş təhlükəli əşya və ya maddələr olduğu halda.
- Baqajda bu bölmənin 15.1.1 və 15.1.2 bəndlərində göstərilmiş əşyalar olduqda, Aviaşirkət müvafiq sənədlər əsasında bu əşyaların tərkibində daşınmasına icazə verilməyən hər hansı materialların və ya əşyaların olduğu qənaətinə gəldikdən sonra;
- Aviaşirkət baqaj qismində daşımaya qəbul edilməsindən imtina etdiyi malları və ya əşyaları öz nəzarəti altına götürməyə borclu deyil və onlara görə məsuliyyət daşımır.

Sərnişinlərin və baqajın yoxlanılması hüququ

Uçuşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və bu bölmənin 15.1.1 və 15.1.2 bəndlərində göstərilən əşyaların aşkar edilməsi üçün Aviaşirkət Sərnişinlərdən Aviaşirkətin, hava limanının xidmətləri və digər səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən həyata keçirilən şəxsi yoxlamadan keçməyi tələb etmək, habelə yoxlamaq üçün baqajını təqdim etmək, Sərnişinin və ya onun baqajının rentgen və ya digər yoxlamasını keçirmək, habelə Sərnişin olmadığı halda onun baqajını yoxlamaq və ya yoxlanılmasını təşkil etmək hüququna malikdir. Əgər Sərnişin bu tələbi yerinə yetirmək istəmərsə, Aviaşirkət Sərnişinin (baqajın) daşınmasından imtina edə bilər. Aviaşirkət rentgen və ya digər üsulla yoxlama zamanı Sərnişinə və ya onun baqajına dəymiş ziyan üçün məsuliyyət daşımır, Aviaşirkətin səhlənkarlığı üzündən dəymiş ziyan istisna təşkil edir.

Uçuşda olan hava gəmisində (yükləndikdən sonra hava gəmisinin qapılarının bağlandığı andan boşaltma üçün hər hansı qapıların açıldığı anadək) əl yükünün və Sərnişinin özünün yoxlanılması Sərnişinin razı olub-olmamasından asılı olmayaraq, hava gəmisi komandirinin qərarı ilə həyata keçirilə bilər.

Qeydiyyatda alınmış baqaj

Sərnişin özü ilə apardığı bütün əşyaları çəkisinin müəyyən edilməsi və ölçülməsi üçün təqdim etməlidir.

Sərnişinin baqajı rəsmiləşdirildikdən sonra onun qorunması və daşınmasına görə məsuliyyəti Aviaşirkət öz üzərinə götürür. Bunun təsdiqi olaraq Aviaşirkət biletdə yerlərin sayı və qəbul olunan baqajın çəkisi barədə qeydlər edir və Sərnişinə baqajın eyniləşdirmə birkasının talonunu verir. Biletdə qeydiyyata alınmış baqajın çəkisi haqqında qeyd olmadığı təqdirdə, qeydiyyata alınmış baqajın tam çəkisinin pulsuz daşınma normasından artıq olmadığı hesab edilir.

Baqajın təhlükəsiz daşınması və mexaniki vasitələrdən istifadə etməklə emal olunmasını təmin edən qıfıllı çamadanlara və ya digər müvafiq konteynerlərə yığılmadığı halda Aviaşirkət həmin baqajın qeydiyyata keçmiş baqaj kimi qəbul olunmasından imtina etmək hüququna malikdir.

Aviaşirkət qeydiyyata keçmiş baqajın Sərnişinin daşındığı hava gəmisində daşınması üçün tədbirlər görməli və əgər təbii qəza qanunları baqajın rəsmiləşdirilməsi üzrə gömrük prosedurlarında Sərnişinin iştirakını tələb edərsə, bunu təmin etməlidir. Əgər qeydiyyata keçmiş baqaj digər hava gəmisində daşınırsa, Aviaşirkət baqajın təyin olunan yerdə Sərnişinə qısa müddətdə çatdırılması üçün bütün tədbirləri görməlidir.

Baqajın qorunmasını təmin etmək üçün

Səyahət çantanızı hazırlamadan əvvəl mütləq oxuyun: BU MƏHSULLAR QADAĞANDIR!

Aviaşirkət tövsiyə edir:

- səyahət üçün etibarlı qıfılları olan keyfiyyətli çamadanlardan istifadə edilməlidir;
 - parçadan olan çamadanlardan və ya çantalardan istifadə olunarkən, kənar şəxslərin baqajı açma bilməməsi məqsədilə zəncirbəndi bağlamaq üçün asma qıfıllardan istifadə olunmalı, baqaj kəməri və ya iplərlə sarınmalıdır;
 - hər uçuşdan sonra köhnə birkalar çıxarılmalıdır;
 - baqajın xarici tərəfində üzərində ad qeyd olunmuş birkalardan istifadə olunmalıdır;
 - baqajı tez tapmaq üçün ona lent bağlanılmalı və ya digər fərdi nişan qoyulmalıdır.
- Aviaşirkət aşağıdakı əşyaların qeydiyyata alınmış baqaja daxil edilməsini məsləhət görmür:
- tezsınan, kövrək əşyalar və tezkorlanan əşyalar;
 - pullar
 - açarlar;
 - zinat əşyaları, qiymətli metallardan və gümüşdən hazırlanan məmulatlar;
 - təbii xəz;
 - elektron avadanlıq;
 - kompyuter avadanlığı, kompyuter üçün komplektləşdirici hissələr, əlavələr, proqramlar;
 - audio və video texnika, foto və kino aparatları, yardımçı əşyalar;
 - eynəklər, binokllar və digər optik cihazlar;
 - texniki, tibbi və digər sənədlər;
 - işgüzar və şəxsi sənədlər;
 - qiymətli kağızlar və əşyalar;
 - istehsal avadanlığı və nümunələr/ şablonlar;
 - video/audio kassetlər, diskələr, disketlər və digər məlumat daşıyıcıları;
 - tibb preparatları, avadanlıqlar;
 - fotoşəkillər, əntiq mallar;
 - əvəz edilməsi mümkün olmayan əşyalar;
 - mayelər, ətriyyat, alkoqollu içkilər;
 - alətlər.

Sərnişin bu tövsiyələri yerinə yetirmədiyi təqdirdə Aviaşirkət, həmin əşyaların çəkisinin əskik gəlməsi istisna olmaqla, onların bütövlüyü və saxlanması üçün məsuliyyət daşımır.

Qeydiyyata alınmış baqaj hava gəmisinin bortuna yükləndiyi andan təyinat /transfer məntəqəsində təhvil verilənədək Sərnişinin həmin baqaja toxunmasına icazə verilmir.

Bir baqaj yerinin çəkisi 32 kq-dan artıq olmamalıdır. Kütləsi böyük olan baqaj yeri Aviaşirkətin hava daşımaları qaydalarına müvafiq olaraq daşınmaya yalnız yük kimi qəbul olunur.

Litium ion batareyaların baqajda daşınması zamanı aşağıdakı qaydaya riayət olun-

malıdır:

- Ərazisindən, ərazisinə və ərazisindən keçməklə daşımının həyata keçiriləcəyi ölkə tərəfindən qadağa qoyulmadığı təqdirdə, Aviaşirkətlə razılaşdırılmadan, baqaj qismində məhdud miqdarda aşağıdakı təhlükəli əşyalar daşına bilər:
- istehsal qablaşdırılmasının bir vahidinin maksimal həcmi 5 litrdən çox olmaması şərtilə, bir Sərnişinə 5 litrdən çox olmamaqla 70 dərəcəyədək alkoqollu içki (qeydiyyata alınmış baqajda);
- qeyri-radioaktiv dərman vasitələri və ya tualet ləvazimatı (saç üçün lak, odekolon, ətir, tərkibində spirt olan dərmanlar). Hər Sərnişin tərəfindən aparılan belə məmulatların ümumi netto çəkisi 2 kq/l-dan, hər bir ayrıca məmulatın netto-kütlesi isə 0.5 kq/l-dan artıq olmamalıdır (qeydiyyata alınmış baqajda);
- şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş, qızan elementinin örtüsü təhlükəsiz və etibarlı olan, ehtiyat balonu olmayan, saçları burmaq üçün karbohidrogen tərkibli vasitə. Bir Sərnişin yalnız bir belə vasitə apara bilər (qeydiyyata alınmış baqajda);
- şəxsi istifadə üçün kibrit və ya ehtiyat bloku olmayan, maye qazla işləməyən alışqan (qeydiyyata alınmış baqajda);
- süni ətrafları hərəkətə gətirmək üçün karbon qazı tərkibli səyyar balonlar, habelə daşınma zamanı zəruri ehtiyatları təmin etmək üçün ehtiyat səyyar balonlar (qeydiyyata alınmış baqajda);
- ürək əzələlərinin radioizotop stimulyatoru, yaxud litium batareyalarından qidalanan, insanın bədənində implantasiya edilmiş digər vasitələr, yaxud müalicənin nəticəsi kimi insan bədənində olan radioaktiv farmasevtik preparatlar;
- şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş etibarlı qablamada kiçik tibbi civə termometri, bir Sərnişinə bir ədəd olmaqla

Təhlükəli deşici, kəsici əşyaların daşınması

- Aviasiya təhlükəsizliyini lazımi səviyyədə təmin etmək üçün uçuşların təhlükəsizliyinə xələl gətirə biləcək bütün əşyaların Sərnişinlərin qeydiyyata alınmamış baqajı kimi hava gəmilərinin sərnişin salonunda daşınması qadağandır.

- Təhlükəli deşici və kəsici əşyaları, metal çəngəl-bıçağı, iş alətlərini, o cümlədən toxuma millərini, idman ləvazimatını, şprisləri, o cümlədən birdəfəlik şprisləri (uçuş zamanı inyeksiya tələb edilən sərnişinlər müvafiq tibbi arayış təqdim etməlidirlər), manikür ləvazimatını, silahı real imitasiya edən əşyaları, adətən Sərnişinlər tərəfindən daşınmayan digər əşyaları (velosiped zəncirləri, dəyənəklər və s.) əl yükünə daxil etmək qadağandır.

- Bədənə xəsarət yetirə biləcək bütün deşici, kəsici və ucu küt əşyalar qablanmalı və baqaja qoyulmalı, qeydiyyata keçdikdən sonra Sərnişindən ayrı olaraq hava gəmisinin baqaj bölməsində daşınmalıdır (qeydiyyata alınmış baqaj).

Sərnişinə şəxsi baxış keçirilərkən və əl yükü yoxlanılarkən tapılan bütün deşici və kəsici, habelə ona oxşar əşyalar təhlükəsizlik baxımından götürülür. Əgər belə əşyalar qeydiyyata alınmış baqaj kimi rəsmiləşdirilməmişdirsə, onların itməsi və ya zədələnməsi ilə əlaqədar Sərnişinə dəyən zərəre görə Aviaşirkət məsuliyyət daşımır və əvəzi ni ödəmir.

Ərazisindən, ərazisinə və ərazisindən keçməklə daşımının həyata keçirildiyi ölkə tərəfindən qadağa qoyulmadığı təqdirdə, Aviaşirkətin razılığı ilə baqaj qismində məhdud miqdarda aşağıdakı təhlükəli əşyalar daşına bilər:

- Daşınma zamanı tezkorlanan məhsulların soyudulması üçün üstündə "Quru buz" və ya "Berk karbon dioksidi" nişanı olan, ayrılan qazı buraxmağa imkan verən bağlamada 2 kq-dan çox olmamaqla quru buz (qeydiyyata alınmış baqajda);
- Tibbi məqsədlərlə şəxsi istifadə üçün içində qaz halında oksigen, yaxud hava olan kiçik balonlar;
- partlayan və yandırıcı güllələr istisna olmaqla, qutularda etibarlı şəkildə qablaşdırılmış, bu Qaydaların 15.11.13. bəndində müəyyən edilmiş miqdarda döyüş sursatı (qeydiyyata alınmış baqajda);
- xəstələrin daşınması üçün kreslo-araba və ya şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş, axıdılmayan batareya (batareyanın sıxaclarının qısa qapanmadan etibarlı mühafizə edilməsi və batareyanın kreslo-arabaya, yaxud hərəkətli vasitəyə bərkidilməsi şərtilə), ya da tərkibində maye batareyalarla təchiz edilmiş, akkumulyator batareyası ilə hərəkətə gətirilən vasitələr (qeydiyyata alınmış baqajda);
- dövlət hava bürosunun və ya analoji rəsmi orqanın nümayəndəsinin apardığı civə barometri və ya termometr (qeydiyyata alınmış baqajda);
- özündə saxlanılan xilasedici jiletə birləşdirilmiş, tərkibində alovlanmayan karbon qazı olan qaz balonu, bir sərnişin üçün iki kiçik balon və onlar üçün iki ehtiyat doldurucu (qeydiyyata alınmış baqajda);
- istilik hasil edən məmulatlar, məsələn, şəxsi istifadə üçün sualtı lampalar və qaynaq avadanlığı (qeydiyyata alınmış baqajda);
- "Azərbaycan Hava Yolları" Sərnişin Aviasiya Şirkətinin bütün uçuşlarında litium batareyalarla təchiz edilmiş elektron skuterlərin, seqvayların əl yükü, qeydiyyata keçmiş baqaj və ya yük qismində daşınması qadağandır.

Ayşən Vəli

ŞƏRH + ANALİTİK

Bu sözləri erməni politoloqu Aşot Andreasyan ölkəsinin mətbuatına verdiyi açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə, Nikol Paşinyan müstəqillik bəyannaməsini, konstitusiyani ciddi şübhə altına alır: "Onun psixi problemləri var, problem onun başındadır, çünki o, hər şeyi sıfırdan başlamaq istəyir. Bu o deməkdir ki, ondan əvvəl mövcud olanları ləğv edir. Nikol Paşinyan Əliyevin tələblərini yerinə yetirmir, onunla əməkdaşlıq edərək öz planını həyata keçirir. Mənim üçün o, erməni deyil, damarlarından türk qanı axır, bu qədər qurbana, müharibə yolu ilə qazanılan müstəqilliyə ancaq türk "yox" deyə bilər".

Paşinyan erməni cəmiyyətinin hədəfindədir

Aşot Andreasyan: "O, xroniki yalançı, saxta vətənpərvər, xalqı hər an nəyəsə görə aldadan fırıldaqçıdır"

Onun fikrincə, Ermənistan Konstitusiyasını dəyişdirməklə belə sülh əldə etməyəcək: "İndiki hakimiyyətin ermənilərə və milli ideyalarımıza, ənənəvi yanaşmalarımıza heç bir aidiyyəti yoxdur və hakimiyyət Konstitusiyasını dəyişdirməklə nəyin bahasına olursa-olsun, istədiyinə nail olmaq istəyir. Onlar kreslolarını saxlamaq istəyirlər. Vətənimizi satmaq bahasına da olsa, hər şeyə hazırdırlar".

A.Andreasyan daha sonra bildirib: "Bu gün müxtəlif mənbələrdən oxudum ki, Nikol Paşinyanın reytingi aşağı düşüb. Hesab edirəm ki, bu "utka"-nın gündəmə gətirilməsi və ya Konstitusiyanın dəyişdirilməsi üçün növ-

zə pislik etdi, kiminsə evinə girdi. Nikol hakimiyyətə gəlib nəsə edə bilməyən "axmaq" erməni deyil, ölkəmizi türklərə təslim etməyi planlaşdıran hiyləgər adamdır".

Onun fikrincə, Nikoldan ancaq hakimiyyət dəyişikliyi ilə qurtulmaq olar: "Hazırda hakimiyyət dəyişikliyinə hansı yolla baş verəcəyini söyləmək isə çətindir".

Küçə mübarizəsinin bərpası baxımından isə Aşot Andreasyan bildirib ki, mübarizə dayanmayıb: "Hakimiyyətə vətənpərvər, diplomatik təhsili olan, dünyanın fəvqəlgücləri, nüfuzlu simaları tərəfindən hörmət edilən lider gəlsə, heç olmasa status-kvonu bərpa etmək və bu vəziyyətdən çıxmaq olar".

Digər erməni siyasi yazarı Harutyun Avetisyan isə iddia edib ki, Paşinyan Bakıya təşrif edə bilər. "İstisna etmək olmaz ki, Nikol Paşinyan İlham Əliyevi prezident seçkilərində qalib gəlməsi münasibətilə təbrik edə və

tezliklə onun andiçmə mərasimində iştirak etmək üçün Bakıya gedə bilər. Keçən il Ankarada Ərdoğanın andiçmə mərasimində iştirak etmədimi?"

O daha sonra fikirlərini belə davam etdirib: "Bu gün Xankəndidə Azərbaycanın seçki məntəqələrinin açılmasında Nikol Paşinyanın dolay, lakin əhəmiyyətli iştirakı var. Biabırçı idarəçilik ucbatından müharibədə uduzan Ermənistanə məhz o rəhbərlik edirdi. Ermənistanın strateji yüksəkliklərini və yollarını şifahi razılaşmalarla Azərbaycanın nəzarətinə verən də, ermənilərin Qarabağdan qovulmasına tamaşa edən də o idi. Təəssüf ki, Nikol Paşinyan Ermənistan Respublikasının sütunlarını bir-bir uçurur və ümid edir ki, seçkilərdən sonra Azərbaycanla sülh danışıqları uğurla davam edəcək".

Afət Tahirqızı

"Ənənəvi qaydada Ermənistan bütün platformalardan istifadə edərək regionda formalaşmış prosesləri özünün və onu himayə edən qüvvələrin maraqlarından təqdim etməyə çalışır. Bu aspektdən də Ararat Mirzoyanın ritorikasında yeni və bizi təəccübləndirəcək heç nə yoxdur". Bu barədə SİA-ya Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Azərbaycana qarşı verdiyi bəyanatla bağlı danışarkən politoloq Elçin Mirzəbəyli deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan ərazilərini 30 ilə yaxın işğal altında saxlayan, ölkənin yaşayış məntəqələrini darmadağın edən, zi-yarətgahlarını dağıdan və bəşər tarixində görünməmiş bir vandalizm gerçəkləşdirən, Azərbaycan xalqına qarşı etnik təmizləmə, soyqırım siyasəti həyata keçirən bir dövlətin xarici işlər nazirinin etnik təmizləmədən danışması qədər ikrah doğuran və bütövlükdə siyasi əxlaq prinsiplərinə uyğun gəlməyən bir davranış ola bilməz: "Bu gün Azərbaycanı etnik təmizləmədə ittiham etməyə mənəvi haqqı çatan heç bir ölkə və xalq yoxdur. Ermənistan da bu proseslərin ön cərgəsində daya-

"Mirzoyanın ritorikasında yeni və bizi təəccübləndirəcək heç nə yoxdur"

nan bir ölkədir. Ermənistan neinki 1990-cı illərdən başlayaraq, hələ ötən əsrin əvvəllərində də Azərbaycan xalqına qarşı etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirib. Tarixi Azərbaycan torpaqlarında, indiki Ermənistan ərazilərindən dəfələrlə deportasiyaya məruz qalan azərbaycanlılarla bağlı faktlar Ermənistanın bölgədə xarici qüvvələrin himayəsinə sığınaraq azərbaycanlıların bu bölgədən izini tamamilə silməyə cəhd göstərdiyini sübuta yetirir".

Politoloq bildirib ki, Ermənistanın absurd sülh kəşiməsi layihəsi və bütövlükdə kommunikasiyaların açılması ilə bağlı fikirləri istənilən sağlam düşüncəli insanda ikrah doğura bilər: "Faktiki olaraq bütün beynəlxalq kommunikasiya sisteminə dəhliz adlandırılan anlayışın Ermənistan tərəfindən qorxu hissi ilə qarşılınması Mirzoyan da daxil olmaqla Ermənistan rəhbərliyinin ümumiyyətlə beynəlxalq terminlərlə bağlı kütlüyünü ortaya qoyan faktorlardan biridir. Çünki bütün transmilli marşrutlar faktiki olaraq dəhliz adlanır və bunun fərqli bir ad altında təqdim olunmasına bu günə qədər rast gəlinməyib. Belə bir yanaşmanın ortaya qoyulması isə Ermənistanın bütün məsələlərlə bağlı subyektiv və nə tarixi, nə də hüquqi reallıqlara uyğun gəlməyən bir yanaşma tərzinin olduğunu sübuta yetirir".

E.Mirzəbəyli qeyd edib ki, Azərbaycan bu gün bölgənin önəmli logistik mərkəzlərindən biridir: "Ölkəmizin bu günə qədər həyata keçir-

diyi siyasət Azərbaycanı nəinki Cənubi Qafqazın, Qərbi və Orta Asiyanın, bütövlükdə Avrasiya regionunun önəmli strateji əhəmiyyət daşıyan nəqliyyat xablarından birinə çevrilib. Faktiki olaraq mövcud olan logistik imkanlar çərçivəsində Azərbaycan ərazisindən bütün proseslərin həyata keçirilməsi mümkün olduğu halda, Ermənistanın baş nazirinə onun fransalı himayədarları tərəfindən ötürülən və heç bir strateji əsası olmayan, heç bir faydalı perspektiv vəd etməyən bir sülh kəşiməsi adlı bir iddianın ortaya atılması gülüş doğurur. Çünki Ermənistanə öz ərazisində 4 istiqamətdə hərəkət edəcək kommunikasiya sistemlərini qurmaq üçün on illərlə vaxt lazımdır. Amma Azərbaycan artıq bu əlaqələri qurub, faktiki olaraq bu logistik imkanları formalaşdırıb. Azərbaycan ərazisindən həm şərq-qərb dəhlizinin həm də şimal-cənub dəhlizinin ən önəmli marşrutları keçir. Bu marşrutların

effektivliyi, xüsusilə də şərq-qərb dəhlizinin orta dəhlizin fəaliyyəti bağlı effektivliyi bu günə qədər həyata keçirilən yükdaşımalarda özünü təsdiqləyib. Bu baxımdan da Ararat Mirzoyanın səsləndirdiyi bütün bu iddialar, həmçinin sülh müqaviləsi ilə bağlı dəqiq anlayışların ortaya qoyulması ilə bağlı mülahizələri absurd iddialardan başqa bir şey deyil. Ermənistan sülh müqaviləsi ilə bağlı Azərbaycandan dəqiq mövqe və müddəalara konkret münasibət göstərməyin zəruriliyini vurğulayır. Halbuki Azərbaycan tərəfindən sülh müqaviləsi təqdim olunub. Şərtlər və tələblər də Azərbaycan tərəfindən müəyyənləşdirilib. Bundan sonra Azərbaycanın bilavasitə təşəbbüsü ilə bu kontekstdə sülh müqaviləsinin ayrı-ayrı müddəaları üzərində iş davam etdirilir. Belə olduqda Ermənistanın özünün müəyyənləşdirmədiyi və ümumiyyətlə bu xüsusda hansısa baxış bucağının olmadığı məsələlərlə bağlı dəqiq bir mövqe anlayışının irəli sürülməsindən güllünc heç nə ola bilməz. Bu da prinsip etibarilə Ermənistanla bağlı real mənzərəni ortaya qoyan faktorlardan biri kimi dəyərləndirilə bilər".

Fevralın 7-də keçirilən azad, demokratik seçkilər Azərbaycanın iqtisadi, siyasi, hərbi, diplomatik gücünə yeni güc qatdı. Seçkilər həm də Azərbaycanın hüquqi və demokratik dövlət quruculuğuna sədəqətli olduğunu nümayiş etdirdi. Təbii ki, Azərbaycanın dünyanın əksər ölkələrinə nümunə ola biləcək azad, demokratik seçki keçirməsi yerli və xarici qüvvələri daha geniş formada narahat edir. Ona görə də, bütün çirkin vasitələri ilə demokratik şəkildə keçirilən seçkilərə kölgə salmağa çalışırlar. Lakin mümkünsüzdür. Çünki Azərbaycan elə bir seçki ənənəsi ortaya qoydu ki, ona xələl gətirmək mümkün deyil. Fakt budur ki, xarici mərkli dairələr hər dəfə Azərbaycanın uğurlarına kölgə salmağa cəhdlər göstəriblər. Xüsusilə də Azərbaycanın 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə 30 il erməni işğalı altında olmuş torpaqlarını azad etməsi və ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, 2023-cü ilin noyabrın 8-də tarixi şəhərimiz Xankəndidə Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hərbi paradın keçirilməsi dünya güclərini ciddi şəkildə narahat edib. Azərbaycanın dünya siyasətini müəyyənləşdirən və istənilən məsələ də diktə edən tərəf olmasını qəbul etmək istəmədiklərindən anormal vasitələrlə ölkəmizə problemlər yaratmağa çalışırlar. Xüsusilə də ABŞ, Fransa, Almaniya kimi dövlətlər Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası həyata keçirməklə açıq formada mərkli niyyətlərini nümayiş etdirirlər. Təbii ki, bu məsələdə erməni lobbisinin sifarişləri də rol oynayır.

Beynəlxalq normalara görə, hər hansı dövlət başqa bir suveren dövlətin iç məsələlərini müzakirə edə və hər hansı bir qərarla çıxış edə bilməz. Lakin ABŞ Konqresi və ya Senatı Ermənistanın dövlət istəklərinə erməni lobbisinin maraqlarına uyğun olaraq dəfələrlə Azərbaycanla bağlı anormal dinləmələr keçirib. Dinləmələr Ermənistandakı revanşist qüvvələri ruhlandıraraq onları və Cənubi Qafqaza sabitliyi pozmağa xidmət edən qərarların qəbulu ilə müşahidə olunur. Hətta ara-sıra anormal qərarlar da qəbul edirlər. Söz yox ki, ABŞ Qarabağı azad edən ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müstəqil siyasətini həzm edə bilmir və ona qarşı belə çirkin kampaniyalar təşkil edir. Lakin diqqətdən qaçmamalıdır ki, bu, təkə Prezident İlham Əliyevə deyil, ümumilikdə Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı hörmətsizlik, təhqirdir.

Sifarişli qərarların qəbulunun arxasında erməni lobbisi dayanır

2023-cü il noyabrın 15-də ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasında "Dağlıq Qarabağın gələcəyi" mövzusunda keçirilmiş dinləmələr bunun daha bir nümunəsi sayıla bilər. Söz yox ki, dinləmələrin keçirilməsinə ən çox dəstək verən ABŞ-dakı erməni lobbisi olub. Bu da onu deməyə əsas verir ki, dünyanın aparıcı dövləti kimi özünü təqdim etməyə çalışan ABŞ, əslində, Kardaşyan kimi fahişə modellərin əlində alet olub. Nəzərə almaq lazımdır ki, qondarma tədbirdən öncə tədbirin təşkilatçısı Konqresin Avropa məsələləri üzrə alt komitəsinin sədri Tomas Kin Ermənistanın ABŞ-dakı səfiri Lilit Makuns ilə görüşüb. Görüşün 5 saata qədər davam etməsi onu təsdiq edir ki, tərəflər Azərbaycana qarşı necə şər və böhtanlar səsləndirmək, iddialar və ittihamlar irəli sürmək məsələlərini geniş və əhatə şəkildə müzakirə edib, razılaşma əldə ediblər. Dinləmələr gözlənilmədiyi kimi erməni lobbisinin tələblərinə uyğun keçirilib. Tomas Kin ermənilərin Qarabağdan guya etnik təmizləmə yolu ilə çıxarılması məsələsinə etiraz edərək deyib ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Komissiyası və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komissiyasının Ermənistanı köçürdüyü Qarabağ erməni-

ləri ilə bağlı xüsusi arayışı var. Orada çox aydın şəkildə yazılıb ki, onlar Qarabağdan etnik təmizləmə ilə məcburi şəkildə köçürülməyib. Özləri könüllü şəkildə köçüb gediblər. Təbii ki, bütün bunları Tomas Kin də bilir. Sadəcə Azərbaycanın Qarabağda əldə etdiyi qələbəsinə, insanlarımızın öz yurd-yuvalarına qayıdışına qısqançlıqla yanaşmalar nümayiş etdirilib. Bu anormal müzakirələrdən sonra ermənipərəst konqresmenlər Azərbaycan yardımların azaldılacağı barədə çıxışlar da ediblər. Ancaq bunlar anlamırlar ki, zətan Amerika Birləşmiş Ştatları Azərbaycana Ermənistanı qat-qat az yardımlar göstərir. Bununla yanaşı qeyd olunmalıdır ki, ölkəmizin hər hansı kənar yardımlara ehtiyacı yoxdur.

Azərbaycan milli və dövlət maraqlarını üstün tutmasını açıq və qəti şəkildə bəyan edir

"Erməni maraqlarına xidmət edən bəzi ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycana qarşı qərəzli qətnamələr qəbul etməklə ölkəmizin əldə etdiyi böyükmiqyaslı nailiyyətlərinə kölgə salmağa çalışırlar. Bu yaxınlarda AŞPA-nın Azərbaycanın bu qurumda səsvərmə hüququnun məhdudlaşdırılması haqqında qətnaməsi də qərəzli və ikili standartlara söykənən qərəzli qətnamədir. "Avropa Şurası Parlament Assambleyasının zaman - zaman Azərbaycana qarşı qərəzli mövqedən çıxış etməsi yenilik deyil. Bu barədə dəfələrlə deyilib, səbəbləri göstərilib. Lakin AŞPA-nın dünən Avropada KİV-lərin azadlığına və jurnalistlərin təhlükəsizliyinə dair qəbul etdiyi 2317 sayılı Qətnamədə Azərbaycana qarşı əsassız tənqidlərin səsləndirilməsi onu söyləməyə əsas verir ki, qurumun ölkəmizə qarşı qərəzi xroniki hal alıb". Bu fikirləri Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-İcra katibi Əli Əhmədov özünün facebook səhifəsində paylaşdığı "AŞPA-nın qərar qəbul etmə mexanizmində anti-Azərbaycan alqoritm" serilövhlə məqalədə bildirib. Əli Əhmədov qeyd edib ki, Azərbaycan surətli inkişaf və transformasiya dövrünü yaşayır. Onun seçdiyi yolun uğurlu davamı bir çox amillərlə yanaşı aşkarlığı, informasiya azadlığını, dünyaya açıqlığı nəzərdə tutur. Avropa ilə əməkdaşlıq, tərəfdaşlıq, iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi, informasiya mübadiləsi ölkəmizin seçdiyi yolla irəliləməsinə təkan verən əsas şərtlərdir. Eyni zamanda, Azərbaycan daim milli və dövlət maraqlarını üstün tutmasını da açıq və qəti şəkildə bəyan edir. Bütün məsələlərdə olduğu kimi söz və mətbuat azadlığına münasibət də Azərbaycanda Konstitusiyada və qanunlarda təsbit olunmuş azadlıqlar kontekstində öz həllini tapır. Azərbaycanın seçdiyi yolla irəliləməsinə təkan verən əsas şərtlərdir. Eyni zamanda, Azərbaycan daim milli və dövlət maraqlarını üstün tutmasını da açıq və qəti şəkildə bəyan edir. Bütün məsələlərdə olduğu kimi söz və mətbuat azadlığına münasibət də Azərbaycanda Konstitusiyada və qanunlarda təsbit olunmuş azadlıqlar kontekstində öz həllini tapır. Azərbaycanın seçdiyi yolla irəliləməsinə təkan verən əsas şərtlərdir. Eyni zamanda, Azərbaycan daim milli və dövlət maraqlarını üstün tutmasını da açıq və qəti şəkildə bəyan edir. Bütün məsələlərdə olduğu kimi söz və mətbuat azadlığına münasibət də Azərbaycanda Konstitusiyada və qanunlarda təsbit olunmuş azadlıqlar kontekstində öz həllini tapır.

AŞPA üzrxahlıq edib səhvini düzəldəcəkmi?

7 fevral seçkilərinin azad və ədalətli şəkildə keçirilməsi Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe sərgiləyən ayrı-ayrı ermənipərəst dairələrinə, beynəlxalq təşkilat təmsilçilərinə vurulan şillə oldu. Gözləmək olar ki, bundan sonra AŞPA və ABŞ, Fransa, Almaniya kimi dövlətlər yanlışlıqlarına görə, Azərbaycan xalqından üzr istəyib, səhvlərini etiraf edəcəklər. Lakin inandırıcı deyil ki, erməni lobbisinin təsiri altında xarici dövlətlər üzr istəmək kimi məqbul reallıqdan istifadə edəcəklər. Əksinə, düşünmək olar ki, bundan sonra daha geniş formada qarayaxma kampani-

yalarını "çiçəkləndirəcək"lər. Çünki, onlar heç vaxt güclü və qüdrətli Azərbaycanın, həm də demokratik cəmiyyətin olmasını istəmir. Necə ki, 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsinə həzm edə bilmirlər. Lakin Azərbaycan hansı qüvvələrin, mərkli dairələrin münasibətindən asılı olaraq öz dünya inkişafını, mütərəqqi demokratiyəməni daha da inkişaf etdirməklə davam etdirəcək.

İLHAM ƏLİYEV

FELİYETON

Dəvəsi itmiş ərəb misalı...

30 ilin müxalifət partiyaları seçkiyə "özümüzü hazır bilirik" adı altında bir boykot söhbətini atdılar ortaya və çəkil-dilər kənara. Əslində, bu söhbət də özlərinin ağına gəl-mədi, kənara çəkilmək də. Qərbi qardaşları var bunların, onlar məsləhət bildilər ki, küssünlər. Bunlar da küsdülər. Dedilər bəs, kimsə gəlib bunların başını sıgallayıb deyəcək ki, sən Allah, et-mə-e-ləmə, gəl bu seçkilərdə bir gözə görün. Lakin edən olmadı. Ağıllarını verdilər yenə 90-cı illərdəki kimi qərbi qardaşlarına. Verməyə də bilmirlər, çörək ağacına görə. Belə olanda onlar da bunların başına səbət toxudu. Bunların da bir ayağı irəli, bir aya-ğı arxaya getdi. Bu zaman da seçki vaxt yetişdi, qaldılar kənarda. Sonrakı peşmançılıq fayda verməz misalı, iş-işdən keçdi.

Bu qərblə bizim müxalifət illərdi, dostdur, nə qədər olmasa da, o qardaşların bu qardaşlara üreyi yanır arada. Bunların belə əzab çəkdiyini gören qərbi qardaşlar, deyir, seçki günü oradan nə işə püləyib, bunları yuxuya verib ki, yatsınlar, barı seçki günü ikiqat əzab çəkməsinlər. Axı həmin günü səhərdən axşamədək izləməyə, həzm etməyə ürek lazımdı. Belə olanda da bu nainsaf vaxt keçmir axı... Beləcə müxalifəti seçki günü qardaşları yatırdı ki, peşman edib əl götürməyə vadar etdikləri seçkinin gedişatından nə xəbərləri olsun, nə də ürəkləri dayanmadan guppuldasin.

Beləcə, yatdılar, səs salan da olmadı ki, yatanlar ayılar, qoy hələ yatsınlar. Səhəri gün bun-lar oyananda artıq xalq seçimini etmişdi, rəhbərini də seçmişdi. Qalxdılar ayağa. Dedilər, vay, biz niyə bu qədər yatmışıq? Bəs seçki ilə bağlı nə yazacağıq, nə danışacağıq? Bu dəfə də qər-bi qardaşları köməklərinə çatdı. Dedilər bəs, yazmaqda, danışmaq da bizdən. Biz deyək, siz də yazın, danışın, nə bilim, ta nə... Bu dəfə də qoymadılar kişilər özləri düşünüb danışsın...

Beləliklə, qərb dedi, müxalifət təkrar etdi. Seçki prosesində əsla iştirak etməyən, səsvər-mədən, məntəqədən, camaatdan xəbərsiz müxalifət başladı yavaş-yavaş səsinə çıxarmağa ki, bəs o müşahidəçi belə dedi, bu müşahidəçi belə dedi, bu məntəqədə səs belə verildi, o birin-də belə. Belə olan halda işə aləm qarışdı bir-birinə. Bunların cümləsinin əvvəli ilə axırı bir-bi-rindən xəbərsiz oldu. Gah nala, gah mixa vurub ortaya əsaslı bir məsələ çıxara bilmədilər. Bi-rinci, nə çıxaracaqdlar, ikinci də heç bunlar seçkidə iştirak etdikləri vaxt danışmağa əməlli söz tapmırdı, seçki günü yuxuya dalıb sonradan oyananda nə edəcəkdilər?..

Hə, başladılar bir-iki qərbi qardaşlarının dediyini təkrar etməyə, o da gəldi yalan-yulan, əsassız çıxdı, heç nə, özlərini biabır etdilər.

Belə çox maraqlıdır ey, bunlara görəsən nə lazımdır? Ay camaat, adam da görmədiyini, bil-mədiyini yazır, deyər? Adam da başqasının "Fatı qalx, Fatı otur"u olar?

Axı adama deyər ki, niyə özünü boykot edirdin ki, bu günə də düşürdün? Öz aramızda qalsın, bunlar danışmış ki, növbəti seçkidə nəbədə bu səhvə yol verək, yoxsa dəvəsi itmiş ərəbin müsibətini yaşayarıq. Lap yaxşı, amma qərbi qardaşları qoysa..

Mətanət Məmmədova

Şərqdə ölüm hökmünü ləğv edən ilk ölkə

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

hökümünü ləğv etdi. Həmin sərəncamdan sonra, əvvəllər bərələrində ölüm hökmü çıxarılmış insanların cəzasını ömürlük həbs cəzası ilə əvəzləndi. Bu, Azərbaycan dövlətinin insan hüquqlarının müdafiəsi və təmin olunması siyasəti çərçivəsində həyata keçirilən ən mühüm addımlardan idi.

Statistik məlumatlara görə, 1988-1993-cü illər ərzində 32 nəfər haqqında ölüm hökmü icra olunub. Onlardan 8 nəfər haqqında hökm 1993-cü ildə Prezident fərmanları

Demokratik, hüquqi dövlət qurmaq, əsaslı islahatlar aparmaq üçün, ilk növbədə, ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi, qanunun aliliyini, asayışı təmin etmək lazımdır. Azərbaycanda yaşayan hər bir vətəndaş milliyyətindən, dinindən, dilindən, siyasi əqidəsindən asılı olmayaraq demokratik azadlığa və hüquqlara malikdir. Təsadüfi deyil ki, ölkəmiz dünyada tolerant siyasətlə idarə edilən, habelə tolerant yaşayışın təmin edilməsi ilə məşhur olan azsaylı ölkələrdəndir. Demokratik dövlət statusunu şərəflə daşımağının bir səbəbi də ölkəmizdə ölüm hökmünün olmamasıdır.

XX əsrin sonlarına doğru Azərbaycanın siyasi, sosial və iqtisadi transformasiya prosesi baş verirdi. Bu da öz növbəsində hakimiyyət-vətəndaş cəmiyyəti arasında problemlərə səbəb olurdu. Əsas

bağlı bir lider yoluna qoya bilərdi. Beləliklə, 1993-cü ildə qədərbilən xalqımız böyük siyasətçi, zamanında Azərbaycana rəhbərlik etmiş və daha sonra Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının üzvü olan Ulu Öndər Heydər Əliyevi Azərbaycana

problemlər insan hüquq və azadlığı istiqamətində yaranırdı. Demokratik bir cəmiyyət qurmaq istəyən Azərbaycan bunun üçün, ilk növbədə, o cəmiyyətin hüquq və azadlığını təmin etməli idi.

1988-1990-cı illərdə SSRİ-nin tarixi zərurətdən süquta uğradığı bir zamanda Azərbaycan xalqının müqəddəratı sual altında idi və yalnız təcrübəli, ağıllı, cəsarətli, dövlətinə və millətinə bağlı, eyni zamanda gələcəyə böyük ümid bəsləyən şəxsiyyətlərin məsələlərə vaxtında müdaxiləsindən asılı idi. Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin bərpasının ilk illərində daxilə gedən hakimiyyət uğrunda mübarizə cəmiyyət-dövlət məsələlərinə də ciddi təsir edirdi.

Dövlət müstəqilliyinin qorunması sahəsində atılacaq addımlar mütləq idi, lakin hakimiyyət davası bu addımlara mane olurdu. Azərbaycan xalqı anlayırdı ki, bu cür davam etsə qan bahasına alınmış o müstəqillik təkrar itiriləcək. Dövlət içindəki çəkişmələri, mövcud problemləri məhz təcrübəli və xalqına

dəvət etdi.

Ozamankı mövcud vəziyyət, əlbəttə ki, insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində Azərbaycan Respublikasının milli qanunvericilik sisteminin inkişafı konsepsiyasının, eyni zamanda müasir Konstitusiyanın hazırlanmasını dikte edirdi. Uzaqqörən lider bu məsələdə də xalqını yanılmadı, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması onun qarşısına qoyduğu prioritet vəzifələrdən biri oldu. Heydər Əliyev bildirdi ki, müstəqilliyini qanla geri alan bir ölkənin vətəndaşları öz hüquqlarını anlayır, tələb edirsə, o zaman ən kiçik dövlət belə dünyanın nəhəng ölkələri arasında böyük gücə sahib olur.

Bu baxımdan, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasını qarşıya qoyulmuş ali vəzifə kimi bəyan edən Ulu Öndər 1993-cü ildən ölüm hökmü cəzası üzərində moratorium qoyulmasını, 1998-ci ildə isə bu cəzanın tamamilə ləğv olunması istiqamətində işə başladı. 1998-ci il fevralın 10-da müvafiq sərəncamla Azərbaycanda ölüm

əsasında icra edilib. 1993-cü ilin iyun ayından ölkə rəhbərliyinə qayıtmış Heydər Əliyev vəd etdiyi demokratik və humanist ölkə quruculuğu üçün Azərbaycanda ölüm hökmünün icrasına moratorium qoyur, 10 fevral 1998-ci il tarixli Qanunla isə tamamilə ləğv edir.

Bu addım Azərbaycan dövlətinin, Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə humanist və demokratik yola qədəm qoyduğunu, ölkədə insan hüquqlarının qorunmasının necə böyük dəyər olduğunu bir daha təsdiq edir. Azərbaycanda insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsi, onların həyata keçirilməsinin təmin edilməsi, bu hüquqların pozulmasının qarşısının alınması istiqamətində aparılan dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində icra hakimiyyəti orqanlarının üzərinə böyük vəzifələr qoyan ulu öndər hər bir dövlət orqanının bu istiqamətdə məhsuldar işləməsinə tələb edirdi.

Qeyd edək ki, ölkədə ölüm hökmü kimi ağır cəzanın ləğv edilməsi o ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının qorunması ilə yanaşı, həm də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların tələbi idi. Xüsusən də, Avropa Şurasının bu quruma üzv dövlətlər qarşısında qoyduğu əsas tələblərdən biri ölüm cəzasının ləğvi məsələsi idi. Avrop Şurasının 1983-cü ildə qəbul etdiyi İnsan Hüquqlarına dair Konvensiyanın 6 nömrəli protokolu ölüm hökmünün yolverilməz

olduğu qeyd edilib. Bu məsələ Heydər Əliyevin müəllifi olduğu müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında da əksini tapıb.

Nəticə etibarilə ümummilli lider Heydər Əliyev 1998-ci il yanvarın 22-də ölüm hökmünün ləğv olunması haqqında təşəbbüslə çıxış edərək, cinayət-hüquq siyasətini hərtərəfli təhlil etdi, ədalət, azadlıq, humanizm, tolerantlıq kimi dəyərləri rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə mürə-

Beynəlxalq statistikaya görə, hazırda Çin edamların sayına görə dünyada liderdir. Bu ölkədə ildə təxminən 5 minə yaxın edam cəzası yerinə yetirilir. Bu rəqəm yerdə qalan bütün ölüm hökmü qüvvədə olan ölkələrin birlikdə icra etdiyi edam cəzalarının ümumi sayına yaxındır. Edamların sayına görə dünyada ikinci yeri İran tutur. Bu ölkədə il ərzində təxminən 300-400 ölüm hökmü icra olunur. İraqda bir ildə təxminən 60-75, ABŞ-da isə 50-55 cinayətkar edam olunur.

Əslində, ölüm hökmü qüvvədə olan ölkələrin əksəriyyətində bu qanun icra edilmir, əksər hallarda ömürlük həbs cəzası ilə əvəzləşdirilir. Hazırda dünya ölkələrinin təxminən 90-da ən ağır cinayətlərdə belə ölüm hökmü verilmir. Bəzi ölkələrdə yalnız hərbi cinayətlər zamanı ölüm cəzası verilir. Ağır cinayətlərə görə ölüm cəzasının icrası ən çox Çin, İran, İraq, ABŞ, Səudiyyə Ərəbistanı, Əfqanıstan və Vyetnamda olur. Ölüm cəzasının icrası da fərqlidir, bu cəzanı alanların bəzi ölkələrdə gilysinlə boynu

ciət etd. Beləliklə, 26 il öncə, 10 fevral 1998-ci ildə Azərbaycan Parlamenti Ulu Öndərin təşəbbüsünü dəstəkləyən o mühüm qərarı qəbul etdi. Bununla da Azərbaycan Şərqdə ölüm hökmü cəzasını ləğv edən ilk ölkə kimi tarixə düşdü.

Məlumat üçün qeyd edək ki, hazırda dünyada ən ağır cinayət törətmiş şəxslərə ölüm hökmü verən ölkələr də az deyil. Ölüm hökmü cəza sisteminə cinayətkarlara verilən cəzaların ən ağırıdır. Dünyanın 60-dan çox dövlətində ölüm hökmü qüvvədədir. Bəzi ölkələrdə hətta 18 yaşına çatmayanlara da ölüm cəzası kəsilir. Humanizm və insan hüquqları sahəsində olan beynəlxalq təşkilatlar bütün ölkələrdə ölüm cəzasının ləğvi istiqamətində fəal iş aparsalar da, hələ ki, buna nail ola bilmirlər.

vurulur, bəzi ölkələrdə asılır, bəzilərində isə, bəzilərində isə daşqalaq üsulu ilə öldürülür.

Demokratiyanın beşiyi hesab edilən Amerikada bu cəza elektrik stulunda verilir, cinayətkar yüksək cərəyanla öldürülür. Bu günlərdə Amerikada məhkəmənin verdiyi qərar dünyada böyük əks-səda doğurdu. 2022-ci ildə öldürücü inyeksiya ilə edam etmək cəhdindən sağ çıxan məhbus Kennez Eugene Smitin azot qazı ilə edam edilməsi qərarı verildi. Dar ağacı ilə qətl icra etmək İran və İraqda daha çox olur. Çin ölüm iynəsi ilə edam edir. Əfqanıstanda edam olunacaq insan belinədək torpağa basdırılır, daha sonra daşqalaq edilir. Vyetnamda edam cəzası güllələnməklə icra edilir.

Lalə Mehralı

Gender hüquqları necə müdafiə olunur?

MÜNASİBƏT

"Müasir dünyamızda qadınlar işsizlik, məişət zorakılığına, gender-əsaslı ayrı-seçkiliyə məruz qalırlar". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Rəşad Mahmudov deyib. Deputat bildirib ki, bununla yanaşı bir sıra sosial, iqtisadi, mədəni və siyasi çağırışlarla qarşılaşa bilərlər: "Ümumiyyətlə, gender bərabərliyi nə deməkdir? Bu qanunun məqsədi nədir və necə tətbiq olunur?"

Gender bərabərliyi cinsindən asılı olmayaraq, iqtisadi fəaliyyətlərdə və qərarların qəbulunda iştirak da daxil olmaqla, resurslara və imkanlara bərabər çıxış vəziyyəti və cinsindən asılı olmayaraq müxtəlif davranışları, istəkləri və ehtiyacları bərabər qiymətləndirmə vəziyyətidir. Xüsusilə, qeyd etmək lazımdır ki, gender bərabərliyi insan hüquqlarının və BMT dəyərlərinin əsasını təşkil edir. Gender ayrı-seçkiliyi faktiki olaraq bütün insan hüquqları müqavilələri ilə qadağandır. Dünyada qadın hüquqları sahəsində əhəmiyyətli irəliləyişlərə baxmayaraq, milyonlarla qadın zorakılığa və ayrı-seçkiliyə məruz qalır. Bu, kədarli statistikadır və ayrı-seçkiliyin heç də yaxşı nümunə olmadığı bəllidir. Məhz bu baxımdan qadınla kişi arasında bərabərlik olmalıdır.

Azərbaycanda qadın hüquqları yüksək səviyyədə tanınır və gender bərabərliyi tam təmin olunur. Ölkəmizdə qadınların ən yüksək vəzifələrdə, idarəçilikdə təmsil olunması göz önündədir. Qadınlarımız dövlət orqanlarında olduğu kimi QHT sektorunda da geniş şəkildə təmsil olunmaqla cəmiyyətimizin fəal üzvünə çevriləblər".

Onun sözlərinə görə, Azərbaycanda zərif cinsin nümayəndələrinin gender hüquqları

qanunvericiliyə uyğun şəkildə müdafiə edilir: "Bununla bağlı müddəalar 10 oktyabr 2006-cı ildə qəbul edilmiş "Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında" qanunda ətraflı qeyd olunmuşdur. Qanunun məqsədi cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyin bütün formalarını aradan qaldırmaqla, kişi və qadınlara ictimai həyatın siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni və digər sahələrində bərabər imkanlar yaratmaqla gender bərabərliyinin təmin edilməsindən ibarətdir. Belə bir qanunun qəbul edilməsi nəticəsində bu gün istər özəl sektorda, istərsə də dövlət qurumlarında gender bərabərliyinin təmin edilməsi istiqamətində çox mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Bir sözlə, gender bərabərliyi demokratik və sivil cəmiyyətin əlamətidir. Azərbaycan dövlət qulluğunda qadın və kişilərin bərabər təmsilçiliyinin təmin edilməsinə, qadın dövlət qulluqçularının sayının artırılmasına xüsusi diqqət yetirir. Qadınların idarəetmə prosesində fəal iştirakı Azərbaycanda dövlət idarəetmə sisteminə aparılan genişmiqyaslı islahatların tərkib hissəsidir".

Söylü Ağazadə

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

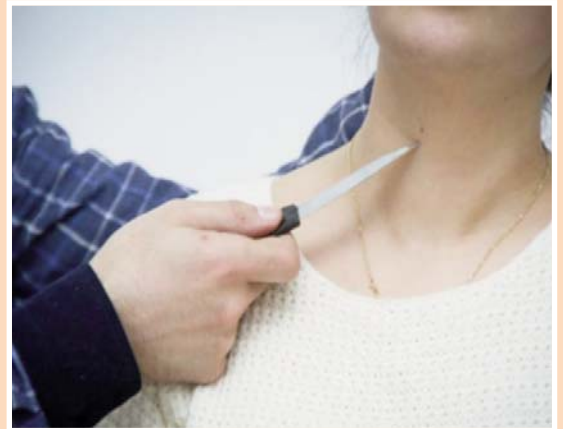
1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

Anasının başını kəsdi, qonşusunu qətlə yetirdi - Kürdəmirdə dəhşət

Dünən saat 12 radələrində Kürdəmir rayonunun Şıxımlı kənd sakini, 1981-ci il təvəllüdü İlham İsa oğlu Aliyev yaşadığı evdə anası, 1949-cu il təvəllüdü Nəsibə Soltan qızı Aliyevaya və həmkəndlisi, 1970-ci il təvəllüdü Vüqar Davud oğlu Məmmədova, daha sonra isə kənd ərazisində digər bir həmkəndlisi, 1980-ci il təvəllüdü Famil Oqtay oğlu Şükürova kəsici-deşici alətlə xəsarətlər yetirib. Bu barədə SİA-ya Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin regional qrupundan məlumat verilib.

Qeyd edilib ki, hadisə nəticəsində N.Aliyeva və F.Şükürov ölüb, V.Məmmədov isə müxtəlif dərəcəli xəsarətlər alıb. Hadisəni törədən şübhəli şəxs polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Araşdırmalar aparılır.

Mono pəhrizlər orqanizmə NECƏ TƏSİR EDİR?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

"Mono diyetlər yalnız müəyyən bir qida və ya qida qrupunun istehlakını ehtiva edən pəhrizlərdir. Məsələn, yalnız banan yemək, istənilən bir növ meyvə və ya yalnız maye detoks etmək. Mono pəhrizin bəzi zərərli bunlar ola bilər". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında diyetoloq Ceyhünə Yusifova deyib. Onun sözlərinə görə, mono diyetlər bədənin ehtiyac duyduğu qidaları kifayət qədər almasına mane ola bilər: "Məsələn, yalnız meyvələri istehlak edən mono pəhriz zülal, yağ, vitamin və minerallar kimi digər vacib qida maddələrində çatışmazlıqlara səbəb ola bilər.

Metabolizmanın ləngiməsi: Mono pəhrizlər orqanizmin maddələr mübadiləsini ləngidə bilər. Bu o deməkdir ki, bədən daha az enerji sərf edir və arıqlamağı çətinləşdirə bilər. Arıqlama effekti məhduddur: Mono pəhrizlər tez-tez qısa müddətli arıqlama üçün məşhurdur, lakin bu itirilən çəkinin əksəriyyəti sudur və əsl piy itkisinə səbəb olmur. Bundan əlavə, bədənin aclıq reaksiyası ilə birlikdə maddələr mübadiləsinin yavaşlaması kilo itkisini daha da çətinləşdirə bilər. Sosial qarşılıqlı əlaqə problemləri: Mono pəhrizlər, xüsusən də başqaları ilə yemək yeyərkən sosial qarşılıqlı əlaqəyə mənfi təsir göstərə bilər. Pəhrizə riayət etmək üçün özünüza başqalarından uzaqlaşdırmağınız lazım ola bilər və bu, sosial münasibətlərinizdə çətinliklərə səbəb ola bilər.

Aşağı enerji səviyyələri: Mono pəhrizlər bədən üçün lazım olan enerjini təmin etmək üçün kifayət qədər kalori istehlak etməyinizə mane ola bilər. Bu, enerji səviyyəsinin azalmasına və gündəlik işləri yerinə yetirməkdə çətinliklərə səbəb ola bilər.

Uzun müddətli qeyri-davamsızlıq: Mono diyetlər uzunmüddətli perspektivdə davamlı yemək planı kimi qəbul edilməməlidir. Bu tip pəhrizlərə çox vaxt bir neçə gün və ya uzağı bir həftə riayət oluna bilər, lakin uzun müddətdə orqanizmə üçün lazım olan qidaları təmin etmədiyi üçün sağlamlığınıza zərər verə bilər. Bu səbəblərdən sağlam qidalanma planı yaratmaq üçün müxtəlif qidaları ehtiva edən balanslaşdırılmış bir pəhrizə üstünlük verilməlidir. Hər hansı bir diyet proqramına başlamazdan əvvəl bir diyetoloq və ya həkimlə məsləhətləşmək vacibdir".

Sevilin Abbasova

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 2900